

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
ÖNKORMÁNYZATÁNAK**

2021. ÉVI

**GYERMEKJÓLÉTI ÉS
GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK
ELLÁTÁSÁRÓL**

Átfogó értékelés 2021. évről¹

1. A település főbb demográfiai mutatói

1.1 Kerületi népesség alakulása (december 31-én):

év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
fő	78.842	78.338	78.111	79.441	78.808	76.875	76.054

1.2 Korcsoportok szerinti állapot (december 31-én):

Korcsoport	2017	2018	2019	2020	2021
	fő	fő	fő	fő	fő
0 – 3 éves (bölcsődés korú)	2.564	2.484	2.574	2.378	2.374
4 – 6 éves (óvodás korú)	1.819	1.847	1.842	1.851	1.811
7 – 14 éves	5.211	5.144	5.187	5.118	5.050
15 – 18 éves	2.632	2.580	2.701	2.666	2.643

0 – 14 éves korosztály	9.594	9.475	9.603	9.347	9.235
0 – 18 éves korosztály	12.226	12.055	12.304	12.013	11.878

¹Az anyag összeállításában a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal (Egészségügyi és Szociális Osztály, Köznevelési, Közművelődési és Sport Osztály), az önkormányzati intézményei, (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék, a XV. kerületi óvodák, Egészségügyi Intézmény), a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Észak-Pesti Tankerületi Központ, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye, illetve a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság, a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya és a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Gyámügyi Osztályának munkatársai vettek részt.

1.3 Házasságkötések száma (év/fő):

év	2017	2018	2019	2020	2021
Házasságkötések száma	224	232	331	282	294

(helyi adat)

1.4 Születések száma (év/fő):

év	2017	2018	2019	2020	2021
Születések száma	606	649	655	663	626

(helyi adat)

2. Pénzbeli ellátások

2.1 Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete, a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv-ben (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 18. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az egyének és családok szociális biztonságának megőrzése és elősegítése érdekében – megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015.(II. 5.) önkormányzati rendeletet.

A törvénymódosítás következtében 2015-ben megváltozott a támogatások rendszere, a Gyvt.-ből kikerült a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint támogatási forma, ezért kerületünkben, 2015. március 01-től a Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került bevezetésre.

Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kifizetése

év	2020	2021
kérelmező	294	235
gyermek	529	439
eset	656	599
összeg (eFt)	11.818	14.279

A Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igénylők elutasítására legtöbbször a család egy főre eső magasabb jövedelme, vagy az éves megállapított forintkeret összegének felhasználásán túl benyújtott kérelem, valamint a kérelmező együtt nem működése miatt került sor.

Elutasított Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatások száma

év	2020	2021
Elutasított kérelmek száma	77	61

2.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A gyermek szociális helyzete alapján jogosult lehet *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybe vételére*, vagyis a bölcsődékben, óvodákban és oktatási intézmények 1-8. osztályában térítésmentesen, később 50 %-os kedvezménnyel étkezhet, évente 2 alkalommal pénzbeli támogatásban részesül, valamint a közoktatásban ingyenes tankönyvellátásra jogosult.

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. A kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997 (IX. 10.) Korm. rendelet 67/A. §-a alapján. A Gyvt. 20/B. § (3) bekezdése szerint a kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.

Emellett a gyámul kirendelt hozzátartozók – jogosultsági feltételek fennállása esetén - még évente kétszer - augusztus és november hónapban - pótlékban is részesülnek. 2021. évben a pótlék összege esetenként 8.400 Ft/gyermek volt.

A törvény értelmében a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője évente felülvizsgálja, azonban a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésére tekintettel egyes törvények eltérő alkalmazásáról szóló 647/2021. (XI.30.) Korm. rendelet alapján ezen jogosultság a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap utolsó napjáig fennáll.

Kerületünkben, tekintettel a tartásra kötelezettség megállapításának törvényi bevezetésére, minden pénzbeli ellátás megszüntetésre került, mert a gyermekek elhelyezése után is a szülő marad a tartásra kötelezett, a gyámszülő csak a szülők halála esetén válik tartásra kötelezetté.

3. Természetbeni és egyéb támogatások

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A feltételek fennállása esetén a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt határozattal egy évre állapítja meg a jogosult számára, amely elsősorban gyermekétkeztetési kedvezmény igénybevételét teszi lehetővé.

2011. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-t kedvezményként kell biztosítani.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője, mint gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, illetve az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át, feltéve, hogy a gyermeket gondozó család a törvény szerinti mértéket meghaladó vagyonnal nem rendelkezik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal augusztusban és novemberben a központi költségvetésben meghatározott összegű támogatást kapnak. A támogatás összege 2017. augusztus hónaptól a hátrányos helyzetűek esetében 6.500 Ft/alkalom, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló támogatás esetében 6.000 Ft/alkalom. A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló természetbeni támogatást 2019-től újra pénzügyi támogatás formájában folyósítja.

Az utalvány értékét a Magyar Államkincstár a jelzett igénylés alapján az önkormányzatnak utalja, amit az ügyfelek felé továbbít, így az önkormányzatot csak a kézbesítési költség terheli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma és a kifizetett támogatás összege:

Év	2019	2020	2021
Ellátottak száma (fő)	332	300	385
Összesen (eFt)	4.198	3.788	4.545

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérő és védelembe vett családokra vonatkozóan a jegyzőnek egy évben két alkalommal (május, október) jelentési kötelezettsége van a kerületben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről.

A gyámhatóság 2013. szeptember 1-jétől, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben-, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időszakra megállapítja a gyermek, a nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül (alacsony iskolai

végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll. A hátrányos helyzetet 2013. szeptember 1-jétől külön határozatban kell megállapítani.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:

év	2020	2021
fő	185	126

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:

év	2020	2021
fő	15	26

3.2 Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj, mint támogatási forma számos esetben érintheti a 18 év alatti fiatalokat is, mint ápolt személyt. 2013. évtől az ápolási díjak hatósági ügyintézése és nyilvántartása átkerült a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Hatósági Osztályához. A Hatósági Osztály tájékoztatása szerint

2021. évben gyermekek otthongondozási díja

18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 58 fő számára,
18 év alatti tartós beteg gyermek ápolása címén 18 fő számára került folyósításra.

2020. évben ápolási díj

18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 9 fő számára,
18 év alatti tartós beteg gyermek ápolása címén 6 fő számára került folyósításra.

2020-ben gyermekek otthongondozási díja súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 68 fő, tartós beteg gyermek ápolása címén 21 fő, ápolási díj súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 5 fő, tartós beteg gyermek ápolása címén 12 fő számára került folyósításra.

3.3 Gyermekétkeztetés támogatása

A gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést szükséges biztosítani, az intézményi gyermekétkeztetés keretében, a bölcsődei ellátási napokon, az óvodai nevelési napokon, iskolai tanítási napokon. A Gyvt. 21/B. § -a határozza meg azon gyermekek körét, akik számára az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen vagy kedvezményesen kell biztosítani. A szünidei gyermekétkeztetést – déli meleg főétkezést - a Gyvt. 21/C §-a alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére kell ingyenesen megszervezni. A normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat 5/2015. (II.5.) ök. rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultsága alapján további kedvezményben részesülhetnek.

Palota intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény igényelhető azon gyermekek részére, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, de ingyenes étkezésben nem részesülnek. A Gyvt. szerint ingyenes vagy kedvezményes étkezésben nem részesülő, iskolai oktatásban részt vevő gyermekek, az egy főre jutó havi jövedelem figyelembevételével jogosultak kedvezményre.

A Palota szünidei gyermekétkeztetés keretében a nyári szünetben az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban és az évközi szünetekben, a kijelölt étkezési helyen, ugyanazt a kedvezményt vehetik igénybe, melyre az intézményi gyermekétkeztetés keretében jogosultak.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény

10.§ (1) A Gyvt. 21. § (1) bekezdés a) - f) pontja szerinti intézményekben a gyermek a gyermekétkeztetés személyi térítési díjából a (2)-(3) bekezdésekben foglaltak szerint Palota intézményi gyermekétkeztetési kedvezményre jogosult.

10. § (2) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetében a kedvezmény mértéke 40%,

10. § (3) Ha az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló családjában az egy főre jutó havi jövedelem a 80. 000 Ft-ot nem haladja meg a gyermek 20% térítési díjkedvezményben részesül.

10. § (3a) A (3) bekezdés szerinti kedvezmény mértéke 25% az egyedülálló szülő által nevelt gyermek esetében.

10. § (4) *Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény* keretében az iskolás gyermek
a) az évközi szünetekben és nyári szünetben ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek, továbbá

b) ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult

ba) az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez,

bb) az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez,

bc) az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez.

10. § (4a) Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény keretében az óvodás gyermek is jogosult a (4) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti kedvezményre.

A gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére.

Jogcím az 5/2015. (II. 5.) ök. rendelet alapján	2020. év/fő	2021. év/fő	2020. év (Ft)	2021. év (Ft)
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetén 40%-os kedvezmény</i>	-	-	-	-
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg akkor a gyermek 20%-os kedvezményre jogosult</i>	16	12	111.989	102.237
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg akkor a gyermek 25%-os kedvezményre jogosult. (egyedülálló szülő)</i>	22	15	149.729	189.493
<i>Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: évközi szünetekben és nyári szünetekben, gyermektáborokban és iskolai felügyelet esetén biztosított kedvezmény – iskolás gyermekek esetében</i>	-	-	-	-
ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek	4	12	75.200	152.490
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez	-	-	-	-
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszöri étkezéshez	61	55	657.844	586.389
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez	-	6	-	4.692
<i>Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: - óvodás gyermekek esetében önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez</i>	-	-	-	-
Összesen:		100	994.762	1.035.301

3.4 Palota iskolakezdési támogatás

Budapest Főváros XV. kerületének Önkormányzata a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 5.) önkormányzati rendelete tartalmazza a XV. kerületben életvitelszerűen lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat. Önkormányzatunk évről évre felülvizsgálja, illetve szükség szerint bővíti a már bevezetett szociális ellátási formákat.

A kerületi családok tanévkezdési terheinek csökkentése érdekében egyszeri 20.000 Ft összegű támogatás bevezetésére került sor 2018-ban a rendeletmódosítás során. A támogatást olyan kerületi bejelentett lakó, vagy tartózkodási hellyel rendelkező az általános iskola első osztályát kezdő gyermeket nevelő személyek igényelhetik, akiknek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát.

A 2021.01.01-től hatályos rendeletmódosítás kibővítette a jogosultak körét az ötödik osztályt kezdő gyermekekre, így 2021-ben 255 (2020-ban 161 fő) első és ötödik osztályos gyermek részesült iskolakezdési támogatásban, az összes kifizetés 5.100.000 Ft volt.

3.5 Tanulmányi ösztöndíj

A tanulmányi ösztöndíj rendszere a 2018. évben átalakult: a korábbi tanulmányi ösztöndíj helyét az Önkormányzat által alapított „A XV. Kerület Kiemelkedő Tanulója – Pallasz Athéné-díj” és „A XV. Kerület Kiemelkedően Fejlődő Tanulója – Halley-díj” vette át.

A 2021. évben Pallasz Athéné-díjban 60 tanuló, míg a Halley-díjban 137 tanuló részesült, tehát mindösszesen 197 tanuló nyerte el valamelyik ösztöndíjat. Az Önkormányzat a Pallasz Athéné-díj esetében 100.000 Ft, a Halley-díj esetében 50.000 Ft egy összegben kifizetendő ösztöndíjban részesítette a tanulókat, így 2021. évben mindösszesen 12.850.000 Ft ösztöndíj került folyósításra.

Tanulmányi ösztöndíj (év/fő/Ft)

Év	2019	2020	2021
Fő	47 + 62	59+220	60+137
Összeg(eFt)	7.800	16.900	12.850

3.6 Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Az Önkormányzat hatodik alkalommal csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez, és a 2022. évi kiírásban 30 fő fiatal támogatására biztosított fedezetet 1.500.000 Ft összegben. Az ösztöndíjban kizárólag az Önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező hátrányos szociális helyzetű fiatalok részesülhetnek.

A 2021. évben 21 fiatal kapott támogatást a 2020/2021. tanév második és a 2021/2022. tanév első félévére. Az Önkormányzat minden érvényesen pályázó fiatal számára 5.000 Ft/hó támogatást biztosított, amely alapján a megjelölt időszakban mindösszesen 1.025.000 Ft támogatás került kiosztásra.

3.7. Életkezdési támogatás, a Start-számla

A Magyar Állam támogatást nyújt a fiatal felnőttek önálló életkezdésének anyagi megalapozása céljából a 2005. december 31. napját követően született Magyarországon területén élő magyar állampolgár számára.

Az első utalási összeg jelenleg 42.500 forint. A Magyarországon élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve a nevelésbe vett gyermek esetében a születés évét követő hetedik évben (második utalási összeg) és a születését követő tizennegyedik évben (harmadik utalási összeg) újabb támogatást biztosít. A második és a harmadik utalási összeg 2006. évben született gyermekek esetében 42.000 - 42.000 forint, 2007. évben és azt követően születettek esetében pedig 44.600 - 44.600 forint.

A 2005. december 31. napját követően született Magyarországon élő magyar állampolgárságú gyermekek adatait a Nemzeti Adó- és Vámhivatal küldi meg a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) számára az életkezdési letéti számla megnyitásának céljából, így a támogatást nem szükséges a törvényes képviselőnek megigényelnie. Az életkezdési letéti számla megnyitásáról a törvényes képviselő írásbeli értesítést kap, mely tartalmazza a gyermek adóazonosító jelét is.

Az életkezdési letéti számlán kerül elhelyezésre az életkezdési támogatás összege, melyet – egészen a gyermek nagykorúságáig – a Kincstár évenként növeli az előző évi, hivatalosan közzétett éves átlagos fogyasztói árindex mértékével megegyező támogatással. A törvényes képviselőnek a gyermek 18. életévének betöltéséig lehetőségük van arra, hogy az állam által nyújtott életkezdési támogatás összegét az életkezdési letéti számláról a Kincstár állampapír-forgalmazó ügyfélszolgálatain, valamint az Ügyfélkapun keresztül nyitható Kincstári Start-értékpapírszámlára helyezték át. Az egyéni befizetésekre az állam évente további támogatást nyújt, ezzel is ösztönözve a hosszú távú megtakarítási szándékot.

Kerületünkben is 2006. évben került bevezetésre - az állami támogatáshoz kapcsolódóan - a START PLUSZ XV. kiegészítő befizetés elnevezésű - a gyermekek születésekor adható támogatás.

2012. október 1-jétől Start-értékpapírszámla nyitásra csak a Magyar Államkincstárnál van lehetőség, melynek nyitása és vezetése díjmentes, a befektetett összeg adómentes. Egy gyermeknek egy számla nyitható, amelyre adott esetben a települési önkormányzatok is teljesíthetnek befizetést.

A XV. kerületi Önkormányzat 2021-ban is biztosította ezt a támogatást, így 40 újszülött kaphatott egyenként 10.000 Ft összegű támogatást. (2020-ban 54 újszülött kapott támogatást.)

3.8 Újszülöttek születési és oltási támogatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (2) bekezdése és 26. §-a további felhatalmazást ad arra, hogy a helyi önkormányzatok az Szt.-ben szabályozott ellátásokon túl, saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthassanak.

A Képviselő-testület 2013. február 20-i ülésén megalkotta az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletét.

Első lépésben természetbeni támogatásként minden kerületi újszülött szülője babakelengye csomagot kapott 6.600 Ft értékben, melyet ünnepélyes keretek között vehettek át. A babakelengye csomagot minden kerületünkben élő bejelentett lakóhellyel rendelkező szülő további rászorultsági kritérium vizsgálata nélkül kapta gyermeke születésére tekintettel.

A 2013. évi költségvetésben a támogatás finanszírozására 6.000.000 Ft előirányzat került biztosításra, amely 600 babakelengye csomag összeállításához volt elegendő.

Az önkormányzati rendelet módosítása során az újszülöttek támogatásának formája az előző évi tapasztalatokból kiindulva a természetbeni támogatás helyett 20.000 Ft összegű pénzbeli támogatássá alakult át. A módosításban a szociális rászorultságot szükséges volt a rendeletben meghatározni. Abból a célból, hogy minél szélesebb kör részesülhessen az újszülöttek támogatásában, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát meg nem haladó mértékű jövedelem került meghatározásra. (228.000 Ft/fő)

A Képviselő-testület 2015. január 1-től támogatja és finanszírozza a kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező szülők 0 és 2 éves kor közötti gyermekei részére, választásuk szerint a rotavírus elleni védőoltás, varicella (bárányhimlő) elleni védőoltás, meningococcus (agyhártyagyulladás) elleni védőoltások finanszírozását, összesen 20.000 Ft gyermekenkénti összegben.

A 2018. évben az újabb módosítások által a támogatottak körének további bővítése vált lehetővé. A korábbi szabályozás megkövetelte, hogy a gyermek születésekor és az azt megelőző egy évben folyamatosan bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen a kérelmező. Az új szabályok szerint a kérelem benyújtásakor és az azt megelőző egy évben folyamatosan bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek is benyújthatnak kérelmet. A rendelkezés kiterjeszti a támogatott oltások körét. A nem kötelező oltások közül célszerű a szülőknek megadni a választás lehetőségét, ezért az új szabályozással minden Magyarországon törzkönyvezett védőoltás térítési díjához igényelhető a támogatás. A valódi választási lehetőség akkor él, ha tovább bővítve a feltételeket, a gyermek 6 éves korának betöltéséig beadott oltásokra igénybe vehető a támogatás. Jelentős változás az is, hogy a kérelem benyújtására vonatkozóan az előző szabályozás szerinti 30 napos jogvesztő határidő helyett hosszabb határidő (60 nap) került megállapításra. A két támogatás az újszülöttek támogatása gyűjtőfogalom alatt működve két külön kérelemnyomtatványon igényelhető 20-20.000 Ft keretösszegben. A támogatás fedezetéül szolgáló tervezett keretösszeg 20.000.000 Ft.

Újszülöttek születési támogatása

Év	2020	2021
Fő	159	135
Összeg (eFt)	3.180	2.700

Újszülöttek oltási támogatása

Év	2020	2021
Fő	125	116
Összeg (eFt)	2.580	2.416

4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

4.1.Védőnői ellátás

Budapest XV. kerületében a védőnői ellátás a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Dr Vass László Egészségügyi Intézménye szervezeti egységeként működik. A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás részeként két, feladataiban eltérő részre tagolódik: a területi ellátásra valamint az iskola-egészségügyi ellátásra. A védőnői ellátás során a területi és az iskola-védőnők 2021. évben mindennapi munkájuk részeként látták el a gyermekvédelmi feladatokat.

A XV. kerület közigazgatási területén 19 területi védőnői körzet működik. A védőnői körzetek 4 Védőnői Tanácsadó köré csoportosulnak (Örjárat utcai Tanácsadó, Rákos úti Tanácsadó, Sződliget utcai Tanácsadó, Zsókvár utcai Tanácsadó).

A területi védőnői ellátás a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érintette.

A területi védőnői gondozás 2010. évben a gyermek törvényes képviselőjével előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatások, védőnői tanácsadás, valamint távkonzultáció keretében valósult meg. A védőnői gondozás során a területi védőnők elvégezték az életkorhoz kötött, kötelező szűrővizsgálatokat, nyomon követték a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését, segítették a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását valamint a gyermek nevelkedését és szocializációját. Eltérés vagy annak gyanújának észlelésekor megtették a szükséges intézkedéseket.

A gondozott család részére átadták az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket, és figyelemmel kísérték, hogy a gyermek családban történő ellátása az adott tanács szerint történik-e. A környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében segítséget nyújtottak a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához. A családlátogatások és a védőnői tanácsadás során célzott és szükséglet szerinti gondozást végeztek. A családokkal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően gyakori, hogy váratlan probléma jelentkezésekor a szülő keresi meg személyesen, telefonon, vagy online a védőnőt, és kéri a segítségét. A védőnő mindennapos feladatai közé tartozik, hogy ha szükséges, a szülő előzetes tájékoztatása után más szakemberek segítségét is kéri (Család- és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, gyámhatóság, rendőrség, házi gyermekorvos, óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat, stb.).

A területi védőnők 2021-ban is nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy a gondozott családban nevelkedő gyermek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az egészséges életmóddal és táplálkozással kapcsolatban adott tanácsok, valamint a szűrővizsgálatok elvégzésén kívül tájékoztatást adjanak a családtámogatási ellátási formákról is. Szakmai segítséget nyújtottak a helyes életmód, az egészséges táplálkozás, a megfelelő környezet kialakításához, a gyermekek harmonikus testi és lelki neveléséhez. Az utóbbi években egyre nagyobb szükségét látják a nevelési tanácsoknak, kiemelve a korán (akár 1-2 hónapos korban) elkezdett médiafogyasztás csökkentését.

A család harmonikus életvitelét bármilyen formában veszélyeztető helyzet felismerése és a rendezéshez mielőbbi segítségnyújtás érdekében a gondozottakkal olyan kapcsolatot alakítottak ki, hogy a rizikófaktorok mielőbb felismerhetőek legyenek. Ehhez a munkához 2017.09.01-vel bevezetésre került a rizikó kérdőívet is használják. A családokat tájékoztatták

az életkorhoz kötött, egészségbiztosítás terhére történő kötelező szűrővizsgálatokról, oltási és szociális ellátásokról, valamint segítséget nyújtottak ezek igénybevételéhez.

A területi védőnők a területi gondozási munkájukon a 2020-as év márciusától csoportos foglalkozásokat, egészségnevelést a járványügyi vészhelyzetre tekintettel nem tudtak végezni. A távkonzultáció során ellátott családok, egyének száma többszörösére nőtt.

A területi védőnői ellátás mutatószámai:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A gondozott családok száma	3723	3488	3595	3668	3629	3512	3461	3457
(éves/12hó):								
Családlátogatási alkalmak száma:	13.347	14.015	13.567	12.955	11.858	8.817	4242	3235
Védőnői tanácsadáson megjelentek száma (0-3-é):	7346	8801	8051	8108	7040	8291	5409	7145
Újonnan nyilvántartásba vett csecsemők száma:	622	684	665	666	649	645	663	632
Védőnői fokozott gondozásban részesült gyermekek száma:	4008	4510	5208	3009	2280	3706	3091	4438
Újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma:	677	713	661	724	695	702	700	656
A gondozott családokban észlelt gyermekelhanyagolások száma	2	0	2	0	0	1	3	0
A gondozott családokban észlelt gyermekbántalmazások száma	0	0	1	2	1	0	0	0
Távkonzultáció útján ellátott 0-3 éves	0	0	0	0	0	0	3961	5530
Távkonzultáció útján ellátott várandós	0	0	0	0	0	0	1051	708
Védőnők által megtett intézkedések száma	19	24	20	31	27	28	73	69

2021-ban a XV. kerület oktatási intézményeiben az iskola-egészségügyi feladatokat 8 fő iskolavédőnő látta el. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben előírt szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok ellátásán valamint a védőoltások szervezésén és azok lebonyolításában történő közreműködésen kívül az iskola-védőnők kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy jó és folyamatos együttműködésükkel segítsék az oktatási intézményeket gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, adott esetben az iskola pszichológusával, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógy-testnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel kialakult kapcsolat egyre hatékonyabb. Az iskola-védőnők tapasztalatai, jelzései alapján az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyors problémamegoldást eredményez.

Az iskola-egészségügyi miniszteri rendelet által a kampányoltás keretében oltásra kötelezett tanulók többsége részesült az előírt védőoltásokban, az akut megbetegedés/ek miatti hiányzók pótoltatása folyamatos. Az oktatási intézményekben történő oltások folyamatát a BFKH Budapest XIV. Kerületi Népegészségügyi Intézete Járványügyi Csoportja rendszeresen ellenőrizte. A tisztasági szűrővizsgálatokat a módszertani utasítás szerint, folyamatosan végezték/végzik az iskola-védőnők. A pediculosis (tetvesség) miatt kiszűrt tanulókat egyénileg tájékoztatják, figyelembe véve a gyermekek jogait, nagy hangsúlyt helyezve az újrafertőződés megelőzésére. Az iskolai egészségnevelés egyéni, személyre szabott és csoportos formában egyaránt megvalósult.

A járványügyi vészhelyzet idején online munkával segítik a tanulók, szülők, családok mentális egészségét őrizni.

A 2021-es év legnagyobb kihívása a kerületi oltópont megszervezésében és működtetésében való aktív részvétel volt. Mind a felnőtt, mind a gyermek korcsoportok oltásában aktív segítséget nyújtottunk a két rendelői oltóponton, a kijelölt intézményi (Hubay Zeneiskola) oltóponton, és a házi gyermekorvosok mellett.

A Védőnői Szolgálat és az érintett intézmények együttműködése 2021. év során zökkenőmentes volt. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (védőnő, családgyógyász) *állandósága és elérhetősége* az adott eset megoldásánál, a kétirányú információáramlás (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.

A védőnők is fontosnak tartják a gyermekek, fiatalok részére a szabadidő helyes eltöltéséhez a megfelelő intézmények és programok kialakítását kerületünkben.

4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. alapján 2013. január 1-től fejlesztő felkészítést, fejlesztő iskolai oktatást csak pedagógiai szakszolgálat láthat el.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján mind a fejlesztő felkészítő, mind a fejlesztő iskolai oktatást végző, valamint a gyermekvédelmi feladatokat ellátó közalkalmazottak a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ állományában végzik tovább tevékenységüket. Az átszervezések következtében sem az érintett szakemberek, (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok) sem a gyermekek érdekei nem sérültek.

A szakszolgálat, mint intézménytípus 0-tól 23 éves korig láthatja el a kerület gyermekeit, fiataljait. Arra szeretnének építeni, hogy a nagyon korai életszakasztól kezdve legyen lehetőségük a gyermekek segítésére, nyomon-követésére egészen a felnőtté válásig.

További fontos szempontjuk, hogy több szakma képviselőit is be tudják vonni a munkába, hiszen tanító, gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus egyaránt tagja szakmai csapatuknak.

A járványügyi nehézségek 2021-ben is éreztették hatásukat a munkájukban, de az előző év tapasztalatai alapján sokkal könnyebben tudták a nehézségeket hárítani.

Klienseik (akik jellemzően szülők, vagy serdülők illetve nagykorú tanulók) életében a problémák azonban fokozódni látszanak, több okot is fel tudtak deríteni a növekvő esetszámunk magyarázatára. A szülők, családok számára jóval kevesebb lehetőség adódott a megszokott ellátások, a különböző programokon való részvételre, vagy akár csak a szabadon ismerkedésre a játszótereken, így intézményük ellátási formái - melyek jellemzően egész évben igénybe vehetőek voltak - felértékelődtek. Mára már az ingyenesség is jelentős szerepet játszik a hozzájuk való bejelentkezésben.

Intézményi szinten 11 gyermekvédelmi problémával találkoztak. Telefonos konzultáció a már rendszerben lévő gyermekek ügyében több esetben is történt. Írásos véleményt gyakran küldtek a Család- és Gyermekjóléti Központ kérésére illetve a Szolgálat küldött hozzájuk pszichoterápiás ellátásra gyermekeket.

Nyolc szakfeladat ellátási területük teljes eszköztára rendelkezésre áll, de jellemzően a nevelési tanácsadás és a szakértői feladat területein találkoznak gyermekvédelmi problémákkal.

Intézményük rendelkezik az online kapcsolattartáshoz szükséges technikai feltételekkel, munkatársaik pedig a tudással és gyakorlattal az online kapcsolattartásban. Támogatják az ilyen formájú együttműködést is.

4.3. A gyermekek napközbeni ellátása

XV. ker. Önkormányzat Egyesített Bölcsődék

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-lelki fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni gondozását, nevelését ellátó intézményként működő Egyesített Bölcsődék 6 tagintézményben látja el a gyermekeket.

Férőhelyek száma 2021. december 31-én: 644.

A 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 46. § szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, amely szerint a bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 12 fő.

Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátó bölcsődei csoportban egy bölcsődei csoportban egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tizenegy gyermek,

b) egy bölcsődei csoportban kettő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tíz gyermek,

c) egy speciális bölcsődei csoportban három-hat sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek nevelhető, gondozható.

Férőhelyek alakulása 2021. évben

Sorszám	Bölcsőde neve	Bölcsőde címe	Férőhelyek száma
1.	Gyöngyszem	1158 Budapest, Bezsilla N. utca 17.	40
2.	Szivárvány	1152 Budapest, Fő út 33.	100
3.	Mazsolapalota	1157 Budapest, Kavicsos köz 6.	140
4.	Csometekert	1154 Budapest, Wesselényi utca 31.	84
5.	Százholdas Pagony	1156 Budapest, Kontyfa utca 6.	140
6.	Idevár	1156 Budapest, Nádastó park 1.	140
Összesen:			644

Felvett gyermekek száma 2021. december 31-én

Bölcsődék neve, címe	Engedélyezett férőhely	Felvett gyermekek száma	Feltöltöttség %
Gyöngyszem Bezsilla N. u. 17.	40	36	90
Szivárvány Fő út 33.	100	91	91
Mazsolapalota Kavicsos köz 6.	140	83	59,28
Csometekert Wesselényi u.33.	84	56	66,66
Százholdas Pagony Kontyfa u. 6.	140	60	42,85
Idevár Nádastó park 1.	140	87	62,14
Összesen:	644	413	64,13

A 2021. december 31-én beíratott gyermekek száma az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva emelkedést mutat, ami 8,11 %. Ez a mutatószám nem magas, azonban az elhúzódó pandémia ellenére mégis több gyermek került be a bölcsődei ellátásba.

A legalacsonyabb feltöltöttség a Százholdas Pagony Bölcsődében alakult ki. Ennek okát biztosan nem tudjuk, de a területben is csökkenő gyermeklétszám miatt a szülők válogathatnak a számukra megfelelő intézmények között, így környezetét tekintve talán ez a területrészt kevésbé közkedvelt a szülők körében.

A gyermekek életkori megoszlása 2021. december 31-én

Kor	Fő	%
1 – 10 hónapos	3	0,73
11 – 18 hónapos	32	7,75
19 – 36 hónapos	330	79,90
37 – és több hónapos	48	11,62
Összesen:	413	100

Az idei évben több csecsemőkorú gyermek került felvételre, de nagyságrendileg hasonlóan oszlik meg a felvett gyermekek életkora, mint a tavaly.

A kétévesnél fiatalabb gyermekek aránya:

2020. december 31-én 16,23%

2021. december 31-én: 17,19 %

Összes gondozott gyermek a 2021. évben

Bölcsőde	Összes gondozott gyermek
Gyöngyszem Bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	65
Szivárvány Bölcsőde, Fő út 33.	164
Mazsolapalota Bölcsőde, Kavicsos köz 6.	163
Csemetekert Bölcsőde, Wesselényi u.33.	98
Százholdas Pagony Bölcsőde, Kontyfa u. 6.	128
Idevár Bölcsőde, Nádastó park 1.	145
Összesen:	763

Az Egyesített Bölcsődék alapvető célkitűzése a magas szintű, a lakossági és szakmai igényeknek mind jobban megfelelő nevelői - gondozói munka biztosítása a kerület valamennyi bölcsődéjében. A bölcsődék rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, melyek biztosítják a mindezt elősegítő magas szintű nevelő-gondozó munkát.

A korszerű táplálkozásnak megfelelő ételmezést két központi konyhán keresztül biztosítják a gyermekek számára. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelő ételmezést nyújtanak. A HACCP előírásainak betartását folyamatosan ellenőrzik minden konyhában. A takarékos gazdálkodás érdekében a mosodai tevékenységet két mosókonyha látja el.

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Ezen gyermekek számára 18 férőhely áll rendelkezésre az Idevár Bölcsődében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése, a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013 (II.26) EMMI rendelet 4.§ (3) pontja szabályozza, mely szerint, ha a gyermek bölcsődei nevelésben, gyermekotthoni ellátásban, fogyatékosok nappali intézményében, fogyatékosok ápoló-gondozó bentlakásos intézményében intézményi ellátásban részesül, a korai fejlesztést és gondozást - amennyiben a feladat ellátásához szükséges feltételek biztosítottak - az intézményben kell ellátni. A pedagógiai szakszolgálati intézmény a tanácsadást a szülőn kívül a feladatellátási hely adott gyermekkel foglalkozó szakalkalmazottal részére is biztosítja.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése, fejlesztő felkészítése a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § (5) bekezdés szerint – 2013. január 1-ig folyhatott bölcsődei nevelés-gondozás keretein belül.

Ennek értelmében 2013. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti.

Változatlanul 18 férőhely áll rendelkezésre a sajátos nevelést igénylő gyermekek számára 6 éves korig. A Nádastó parki Idevár Bölcsőde nyújt lehetőséget a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. Az integrált fejlesztés, gondozás az egészséges gyermekek esetében a másság elfogadását és a toleranciát fejleszti, a szülők számára lehetővé teszi a munkavállalást, csökkenti a kirekesztettség érzését, tanácsot ad a sajátos igényű gyermek neveléséhez.

2021-ben 29 sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak az elvárásoknak megfelelően, speciális csoportban a részleges integráció módszerét alkalmazva, illetve teljes integrációban. 26 gyermeket a Nádastó parki Idevár bölcsődében láttak el, egy gyermeket a Fő úti Szivárvány bölcsődében és két gyermeket a Kontyfa utcai Százholdas Pagony bölcsődében. Ebben az évben két fő korai fejlesztésben részesülő gyermeket is elláttak, így összességében 31 gyermek igényelt sajátos ellátást, kiemelt figyelmet. Ez a létszám az előző évhez képest emelkedést mutat.

Az egyéni foglalkozások mellett csoportfoglalkozások keretében történt a gyermekek fejlesztése, melyeken az ép fejlődésmentű gyermekek biztosítják a húzóerőt. Biztosított volt a TSMT (tervezett szenzomotoros tréning), a kognitív fejlesztés és a zenei foglalkozás heti rendszerességgel, továbbá kutyaterápiát tudunk biztosítani heti egy alkalommal.

A 2021. évben a fejlesztéseket csak a járvány miatti zárás alatt szüneteltették, majd májustól folytatódhatott a közös munka a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel. Az évek óta rendszeresített team megbeszélést szeptemberben megtartották, ahol részletesen beszéltek meg a gyermekek fejlesztéséhez szükséges információkat. Ezekben az értekezleteken részt vett a Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi vezetője, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, gyógypedagógusok, pszichológusok, szakmai tanácsadó, kisgyermeknevelők és a gyógypedagógiai asszisztens. A rendszeres megbeszélések által összehangoltabb és eredményesebb a fejlesztő munka.

Amikor egy kisgyermek lassabban fejlődik, a szülők gyakran hónapokat eltöltenek azzal, hogy rászánják magukat arra, hogy segítséget kérjenek. Ebben az életkorban az idő azonban létfontosságú, hiszen az első életévek a gyermek fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

Statisztikai mutatók a sajátos nevelési igényű gyermekek 2021. évi gondozásáról

Idevár Bölcsőde	Felvehető SNI gyermekek száma	Beíratott gyermekek száma (felvett)
2021. január	18	12
2021. február	18	13
2021. március	18	14
2021. április	18	15
2021. május	18	15
2021. június	18	16
2021. július	18	16
2021. augusztus	18	14
2021. szeptember	18	17
2021. október	18	16
2021. november	18	17
2021. december	18	18

Alapellátáson túli szolgáltatások

Sószoba

Mind a hat intézményünkben sószobát üzemeltetnek, melyet a gyermekek alapellátáson túli szolgáltatásként térítés mentesen tudnak igénybe venni.

A somadrin oldat belégzése jótékony hatással van légúti megbetegedésben szenvedő gyerekekre, illetve erősíti az immunrendszerüket, növeli szervezetük ellenálló képességét. A csak természetes anyagokat tartalmazó telített sóoldat a nagy párolgási felületnek hála minden motorizáció nélkül átalakítja a helység mikroklímáját, a szoba pedig lényegében az áldásos hatásokról közismert sóbarlangokat "utánozza". A sószoba a Somadrin Klímaoldat folyamatos párolgása során jelentősen emeli a helység relatív páratartalmát, serkenti a légzőszervek aktivitását, a hörgők öntisztulását, mely által csökken a nyálkahártya gyulladása.

Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak.

A felsőlégúti megbetegedések megelőzése céljából ősztől tavaszig előre meghatározott ütemterv és igény szerint rendszeresen látogatják bölcsődéseink ezeket a sószobákat, melyekben a jótékony hatás mellett számos tevékenységre is nyílik lehetőség.

A sószobában eltöltött idő ősztől – tavaszig szerves része a napirendnek, a gyerekek 3-5 fős csoportokban, heti 2-3 alkalommal ½ - ½ órát tartózkodnak ott.

A szülők nagy örömmel fogadják ezt a külön szolgáltatást, mellyel kompenzálni tudják a fizetendő gondozási díjat, hiszen ez minden gyermek számára térítésmentesen elérhető, amennyiben a szülő igényli.

Tanácsadás

Gondozási- nevelési kérdésekben a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők is rendelkezésre állnak. Lehetőség van négy szemközti beszélgetésre és kiscsoportban a szülőcsoportos beszélgetésen is választ kaphatnak a szülők felmerülő kérdéseikre. Témaválasztásnál kikérik a szülők véleményét.

A pandémia miatt ebben az évben a bölcsőde pszichológusa online módon nyújtott segítséget igény esetén a családoknak, valamint a kisgyermeknevelők is adtak alkalmat az online vagy személyes beszélgetésekre a járványügyi előírások betartása mellett.

Családi nevelést segítő külön szolgáltatásaink

Időszakos gyermekfelügyelet

A napközbeni ellátást igénybe nem vevő, kisgyermeket nevelő családok közül többen jelezték, hogy nehezen tudják megoldani gyermekük felügyeletét, hivatalos ügyeik intézése és munkahelykeresésük időtartamára. Az igény erősítette és alátámasztotta az ez irányú szakmai elképzeléseket.

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát. A szülők alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is előzetes igény bejelentés alapján kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben térítés ellenében.

A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése kisgyermeknevelőktől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel.

Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevétele esetén is ajánlatos előzetesen, lehetőleg a szülővel együtt ismerkedni a leendő új környezettel és a kisgyermeknevelőkkel.

A tagbölcsőde vezetője a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének napját, időtartamát, és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Az időszakos gyermekfelügyeletet két telephelyen valósították meg. Figyelembe véve a bölcsődék elhelyezkedését, a Szivárvány bölcsődében a felújítás során kialakított baba-mama szobában, vagy az üres férőhelyeken, illetve a Százholdas Pagony Kontyfa utcai bölcsődében az üres férőhelyeken.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében mindkét bölcsőde a gyermekek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés,
- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés,
- kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy intézményi felvétel nélkül - a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát töltsön a bölcsődében. Mindkét intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek.

Az időszakos gyermekfelügyelet biztosítása az Önkormányzat részéről többletkiadással nem jár.

A szolgáltatás díja: 300 Ft/óra + étkezés

A többéves tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szolgáltatás nagy segítség a családoknak, és azok a gyermekek, akik időszakos gyermekfelügyelet alkalmával megismerkednek a bölcsődei élettel, sokkal könnyebben alkalmazkodnak majd ahhoz a helyzethez, amikor ténylegesen is bölcsődéssé esetleg már óvodássá válnak. A szolgáltatás a pandémia miatt csak időszakosan üzemelt, amelyet szeptembertől összesen 10 család vett igénybe.

Játszócsoport

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként játszócsoportot működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

A bölcsődében, külön játszócsoport kialakításával, a szülővel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy:

- A szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszhasson együtt,
- a gyermekek barátkozhassanak egymással,
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat,
- a szülők tanácsot, segítséget kérhessenek a kisgyermeknevelőtől,
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek (a kisgyermeknevelés és gondozás, az egészséges életmód stb.) a terület szakembereivel.

A Játszócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermekkapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

A gyermekek számára ebéd is igényelhető. A szülők megismerhetik azokat az ételféleségeket, melyek a 0–4 éves kisgyermekek egészséges fejlődését biztosítják, ételrecepteket kérhetnek, cserélhetnek. A Játszócsoport háziasszonya segítségével közösen szervezik a gyermekek napirendjét, megtapasztalják, hogy az adott korú gyermekek értelmi fejlődését milyen típusú játékok segítik.

Ez a szolgáltatás alkalmas a bölcsődei, illetve óvodai közösség előkészítésére, hiszen itt a gyermekek olyan társas viselkedésekről szerezhetnek élményt a mamák biztonságát nyújtó jelenléte mellett, melyeket a későbbi szocializációs helyzetekben már önállóan kell átélniük.

A játszócsoport a bölcsőde külön erre a célra kialakított helyiségében működik, ezért ezt a szolgáltatást a Szivárvány bölcsődében tudták megvalósítani, mert ebben az intézményben van ilyen helyiség.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszám határok figyelembevétele. A helyiség méreteit tekintve maximum 8 gyermek és szülője számára tudják biztosítani alkalmanként a szolgáltatást.

A 2021. évben heti három alkalommal:

kedd: ½ 10 – ½ 12 óráig

szerda ½ 10 – ½ 12 óráig

csütörtök: ½ 10 – ½ 12 óráig

A növekvő igényekkel a gyakoribb foglalkozások is megoldhatóak. Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek. A szolgáltatás díja: 600 Ft/alkalom (1 alkalom 2 óra) A gyermek számára ebéd is igényelhető.

A szülők visszajelzései alapján elmondható, hogy ez a legnépszerűbb szolgáltatás. Örülnek ennek a lehetőségnek, a gyermekek szeretik a foglalkozásokat. Tapasztalataik alapján elmondható, hogy az ide járó gyermekek nagy része később igénybe veszi az időszakos gyermek felügyeletet is, majd később bölcsődések, illetve óvodások lesznek. Szakmai véleményük szerint ez a folyamat mid a gyermek mind pedig a szülő számára a legbarátságosabb módja az intézményes nevelés megkezdésének. A szolgáltatást a pandémia miatt szeptembertől próbálták újraindítani heti két alkalommal. A szolgáltatást 23 család vette igénybe.

Sószoba használat

Az egészséges életmódra nevelés része a bölcsődei életnek. Az intézménybe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a sószobában. Emellett módot biztosítanak arra is, hogy a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vegyék ezt a lehetőséget. Két bölcsődét találtak alkalmasnak arra, hogy ezt a szolgáltatást bevezessék, az igényektől függően a hét meghatározott napjain.

A Százholdas Pagony Kontyfa utcai bölcsőde és a Mazsolapalota Kavicsos közti bölcsőde.

A szolgáltatás díja: 130 Ft/30 perc.

Érdeklődés van, de konkrét igénybevétel nagyon csekély. Ennek oka, hogy a szülők terápiás céllal kívánják igénybe venni ezt a szolgáltatást. Az igénybevétel feltétele azonban, mivel a bölcsődés gyermekek is ugyanabba a helyiségbe járnak, az, hogy a gyermek egészséges legyen. Tehát ez egy prevenciós szolgáltatás lenne. Igénybevétel a 2021. évben nem volt.

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok területén a bölcsődék vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer többi tagjával, a gyermekorvosokkal, a védőnőkkel, a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, és a gyámügyi szakemberekkel. A rászoruló családok részére közös megbeszéléseken alakítják ki a hatékony segítség formáit, eszközeit.

2021-ben 50 gyermek felvételére került sor a gyermekvédelem munkatársainak a javaslatai alapján. A gyermekvédelmi problémák esetében a felmerülő nehézségek sokfélék (szociális

problémák, lakhatási problémák, rendezetlen családi jogállás, válás, családba fogadás, egyedülálló szülő, nevelési problémák, veszélyeztetettség).

Fontosnak tartják a preventív feladataikat, melyek a családlátogatás és a beszoktatás által valósulnak meg, mely során betekintést nyernek a családok életébe, ahol felszínre kerülhetnek a problémák. Ebben az évben a családlátogatások nem tudtak mindig személyes módon megvalósulni, ezért online módon és a szülők által történő beszélgetések segítségével jutottak bővebb információhoz.

Fokozottan figyelemmel kísérik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a védelembe vett gyermekek fejlődését. Kiemelt feladatunknak tartják, a szociális problémákkal küzdő, vagy periférián élő családok gyermekeinél a hátrányok csökkentését, az egyéni bánásmód, az egyéni szükségletek, a megfelelő személyi-és tárgyi feltételek, valamint a szeretetteljes, derűs légkör biztosításával.

Nagy figyelmet fordítanak a diétás étkezést igénylő gyermekek ellátására, továbbá a különleges bánásmódban részesülő szondatáplált és cukorbeteg gyermekek gondozására is. Részt vettek a gyermekjóléti központ éves tanácskozásán, amely online formában tudott megvalósulni. Telefonon, levélben szükség esetén tájékoztatták egymást adott gyermekek esetében. Szükség esetén további szakemberekhez irányították a szülőket.

2021-ben gondozott kedvezményezett gyermekek gondozási díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (fő)	Tartós beteg (fő)	3 és több gyermekes (fő)	SNI gyermek (fő)	Védelembe vett gyermek
Gyöngyszem Bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	1	4	6	0	0
Szivárvány Bölcsőde, Fő út 33.	0	4	22	1	0
Mazsolapalota Bölcsőde, Kavicsos köz 6.	3	7	19	0	0
Csemetekert Bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	4	5	20	0	0
Százholdas Pagony Bölcsőde, Kontyfa u. 6.	3	4	20	2	0
Idevár Bölcsőde, Nádastó park 1.	1	6	10	26	0
Összesen:	12	30	97	29	0

2021-ben gondozott kedvezményezett gyermekek étkezési díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyermekvédelmi kedvez.-ben részesülő (fő)	Tartós beteg, és SNI (fő)	3 és több gyermekes (fő)	Nevelésbe vett (fő)	Tartós beteg v. fogyatékos gyermeket nevelő család (fő)	144.717Ft/ Fő jövedelem alatt (fő) (2021.01.01-től)
Gyöngyszem Bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	1	4	6	0	2	27
Szivárvány Bölcsőde, Fő út 33.	0	5	22	0	5	85

Mazsolapalota Bölcsőde, Kavicsos köz 6.	3	7	19	0	1	94
Csemetekert Bölcsőde, Wesselényi u.33	4	5	20	0	0	48
Százholdas Pagony Bölcsőde, Kontyfa u. 6.	3	6	20	0	2	67
Idevár Bölcsőde, Nádastó park 1.	1	32	10	2	2	77
Összesen:	12	59	97	2	12	398

A 2020-as évhez viszonyítva hasonlóan alakult a kedvezményezett családok létszáma, azonban az idei évben az összes gondozott gyermek közül kevesebb az étkezési díjat nem fizetők száma. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 2021-ben 5 fő volt hátrányos helyzetű és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű.

Térítési díjat fizetők – nem fizetők aránya 2021. december 31-én

2021. december 31-én nyilvántartásban volt 413 gyermek.

Étkezési térítési díjat fizet: 132 fő (31,96%)

Étkezésben kedvezményezett: 281 fő (68,04%)

Gondozási díjat fizet: 333 fő (80,63 %)

Gondozásban kedvezményezett: 80 fő (19,37 %)

Az egészségmegőrzés segítése érdekében minden bölcsőde figyelemmel kíséri a védőoltásokat. Gondot fordítanak a vitamin- és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére. Gyermekfogászati prevenció terén fokozottan figyelnek a korszerű étkezési szabályok betartására, a cukorfogyasztás csökkentésére és a rágásra nevelésre.

A levegőzés, a mozgás a korosztályi testedzés időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak és a napirendnek megfelelően választják meg.

Két központi főzőkonyhában készítik az ételeket, ahol a korszerű táplálkozásnak megfelelő ételmezést biztosítják a gyermekek részére. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelően biztosítják.

Havonta étlap egyeztető megbeszélést tartanak az étkeztetést biztosító GMK szakemberei, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, az Egyesített Bölcsődék igazgató helyettese, a bölcsődevezetők, az óvodavezetők, szakácsok, bölcsődeorvos részvételével. A 2021-es évben sajnos nem volt mód a személyes részvételre, probléma esetén telefonon és elektronikus úton vették fel a kapcsolatot a főzőkonyhával.

A törvényi előírásoknak megfelelően minden évben folyamatosan működtek a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumok a tavaszi és késő őszi időszakban. A 2021-es évben a tavaszi fórumokat személyes jelenléttel meg tudták tartani, a késő őszi időszakban a járványhelyzetre való tekintettel elhalasztották a személyes találkozásokat.

A fórum célja, hogy tagjai tájékoztatást kapnak a bölcsőde munkájáról, a gyermekcsoport eseményeiről. Az eddigi tapasztalatok szerint a fórumok eredményesen támogatják a bölcsődei munkát. A Bölcsődei Érdekképviseleti fórum összetétele: szülői oldal, dolgozói oldal és fenntartói oldal. A tagok száma függ az adott bölcsőde nagyságától, de minden

esetben igaz, hogy a fenntartói oldal és a dolgozói oldal összesen nem haladhatja meg a szülők létszámát. A képviselő testület összetétele 2019. október 13-án megváltozott, ezért új tagok delegálására volt szükség.

2019 decemberében a fenntartó a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumba a Népjóléti Bizottságból delegált tagokat.

Gyöngyszem bölcsőde: Gyurkó Dániel helyi önkormányzati képviselő
Szivárvány bölcsőde: Farkas Edit helyi önkormányzati képviselő
Mazsolapalota bölcsőde: Cserdiné Németh Angéla polgármester
Csemetekert bölcsőde: Király Csaba helyi önkormányzati képviselő
Százholdas Pagony bölcsőde: Tóth Veronika alpolgármester
Idevár bölcsőde: Mihály Gergő bizottsági tag

Tapasztalatuk szerint a fenntartó ilyen intenzív jelenléte nagyon jót tesz a fórum munkája szempontjából. Ezeken a fórumokon rendszeresen részt vett meghívott vendégként az Egyesített Bölcsődék igazgatója is annak érdekében, hogy a szülők szakmai kérdésekben kielégítő válaszokat kaphassanak.

A tennivalóikat az Egyesített Bölcsődék szervezeti szintjén 5 évre szóló igen sok szempontot, követelményt és igényt figyelembe vevő szakmai program szerint szervezik, illetve alakítják ki. Az egyes bölcsődei részlegekben az egyéni és helyi sajátosságokat figyelembe véve, évente kiegészítő szakmai program készül, melyek minden évben felülvizsgálatra kerülnek.

Céljuk a magas színvonalú szakmai munka megtartása, ennek érdekében minden intézményükben rendszeresen tartanak házi továbbképzéseket, a hiányzó elméleti és gyakorlati tudás pótlása, illetve a meglévő tudás felelevenítése érdekében. Emellett rendszeresen részt veszünek akkreditált képzéseken online és személyes formában is.

Kapcsolatok

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletben tartásával jó működő kapcsolataik vannak a fenntartóval, a GMK-val, és a társintézményekkel. Az óvodák és a bölcsődék kapcsolata változatlanul jó, főleg azokban a bölcsődékben, ahol egy épületben működik a két intézmény.

A gyermekek - óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatják a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkednek a gyermekekkel. Az idei évben erre most nem volt lehetőség.

Az óvodavezetőkkel szükség esetén konzultálnak főleg a sajátos nevelési igényű gyermekek kapcsán, ezen a területen fontosnak tartják a komolyabb együttműködés fenntartását.

Továbbra is ápolják a kapcsolatot a fővárosi bölcsődékkel, negyedévente konzultációra összeülnek a vezetők és szaktanácsadók.

Ünnepek, programok a pandémia alatt

Hagyományaikhoz híven ebben az évben is próbálták minden bölcsődében megtartani az ünnepeinket azokban az időszakokban, amikor az intézmény működése engedte, hiszen a járvány ebben az évben is korlátozta a közös ünnepelést.

Az idei évben április 21-én a Bölcsődék napján nem volt mód együtt ünnepelni, ezt a napot a hosszú leállás miatt munkával töltötték és közös tánccal megemlékezve az ünnepről.

Az udvaron sikerült a családok részvétele nélkül megrendezni a gyermeknapot és szűk körben elbúcsúztatták az óvodába induló gyermekeket.

Ősszel a hagyományaikhoz híven, a délelőtti folyamán megtartották csoportokon belül az Egészségnapot, ahol megint előkerültek az egészséges zöldség-gyümölcs kóstolók és az egészséggel kapcsolatos játékok, kreatív játékezeményezések.

Év végén nagy izgalommal várták a gyermek a Mikulást és a karácsonyt. Minden bölcsőde lelkesen készült meglepni a gyermekeket mesejátékkal, vagy énekléssel, mondókákkal, ajándékosztással.

Vállalt feladatok 2021-ben

A Gyvt. 40. § (3) bekezdése értelmében a bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

Ennek a lehetőségnek a tükrében az Egyesített Bölcsődékben három olyan szolgáltatást vezettek be, melyek pontosan ezt a segítő szándékot fejezi ki a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok irányába. A 2021-es évet meghatározó pandémia miatt csak szeptembertől tudták lehetővé tenni a szolgáltatásaik elérését.

Szakmai együttműködésük továbbra is jó mind az óvoda, mind pedig a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal. A Nádastó parki tornaszoba, lehetőséget ad az SNI gyermekek mozgásfejlesztésére, továbbá minden csütörtökön délután itt biztosítottak a helyet a „rizikó babák” és szüleik részére a TSMT torna megtanulásához.

A pandémia ellenére igyekeztek a személyes kapcsolatot fenntartani a szülőkkel, ezért probléma, vagy egyéb kérdés esetén biztosítottuk a konzultáció lehetőségét.

Tervek

Továbbra is fontosnak tartják a meglévő jó intézményi kapcsolatainkat ápolását, és szükség szerint bővíteni a meglévő kapcsolatrendszerünket, valamint a jövőben is figyelemmel kell kísérenünk a szakmai és a társintézmények tevékenységét egyaránt.

A jövőben minden intézményünkben terveznek nyílt napot biztosítani a leendő bölcsődés gyermekek és családjaik számára, hogy rövid betekintést nyerhessenek a bölcsődék mindennapjaiba.

Folytatják a bölcsődei újságuk kiadását „Bölcsicscsergő” néven, melynek célja, hogy a kerületi családok és a már bölcsődéinkbe járó gyermekek szülei nagyobb betekintést nyerjenek az intézmény működésébe, valamint több hasznos információhoz jussanak a gyermekek neveléséhez-gondozásához.

Szolgáltatásaik népszerűek, jól működnek, szükség esetén azok további bővítésére nyitottak. A sószoza szolgáltatást nem veszik igénybe a családok, melyet minden évben plakátokkal és szórólapokkal is próbálnak reklámozni.

A jövőre nézve tervezik, hogy a gyermekközpontú Montessori reformpedagógia iránt érdeklődő kisgyermeknevelőkkel közösen lehetőséget nyújtanak egy másfajta nevelési szemléletmódra, mely a bölcsődei gyermekellátásban is időszerű, hatékony, és nem utolsó sorban közkedvelt a szülők körében.

Összegzés

Az Egyesített Bölcsődék 2021. évi szakmai működésére az elhúzódó pandémia ebben az évben is rányomta a bélyegét. Év elején tovább folytatódott a járvány emelkedése, majd a magas megbetegedésszám indokolta a kerületi bölcsődék bezárását, mely során a Kontyfa utcai bölcsőde tartott ügyletet március 16-tól - április 16-ig.

A nyár folyamán lehetőség nyílt enyhíteni a járványügyi szabályokon, így a maszk használata már nem volt kötelező a szülők és dolgozók számára sem, azonban továbbra is a fokozott higiénés szabályok betartása mellett végezték a feladataikat.

A szülőkkel való kapcsolattartás során próbálták a biztonságra helyezni a hangsúlyt, ezért előnyben részesítették a kötetlen beszélgetések és a szülői értekezletek szabadlevegőn való megtartását, illetve igénybe vették az online felületek adta lehetőségeket, illetve a családi füzetekben történő információk átadását. A családlátogatásokat a szülők kikérdezésével, és online módon oldották meg.

A nyáron már megkezdődtek a beszoktatások, mely során, ha a gyermek alkalmazkodása engedte, a szülő intézményben való tartózkodását igyekeztek lecsökkenteni. Egyszerre csak egy új szülő és gyermeke tartózkodhatott a csoportban, ha megoldható volt az udvaron valósították meg az adaptációt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a tavaszi leállás kivételével a megszokott ütemben zajlott.

Késő ősztől kezdődően ismét többször kellett csoportbezárást eszközölni és karanténba vonulni dolgozóknak, gyermekeknek. Ezek a lezárások a három újpalotai, majd év végén a Wesselényi utcai Csemetekert Bölcsődét érintették.

A gyermekek megbetegedéseivel idén is küzdöttek, hiszen a telemedicina megnehezítette mind a szülők, mind a bölcsődék életét. A betegségek súlyosságát, az esetleges covid fertőzöttséget, vagy a gyógyulás tényét nehéz volt kontrollálni.

Ünnepeiket ebben az esztendőben is szűk körben tudták megtartani és sajnálatos módon a nagy előkészületek ellenére elmaradtak az udvarra tervezett őszi programok is. Ennek ellenére minden intézmény törekedett arra, hogy a lehetőségekhez képest meghitté, vidámmá varázsolja a gyermekek számára a jeles alkalmakat.

Külön szolgáltatásaikat a nyári időszak után próbálták újraindítani, így szeptembertől heti két alkalommal, alacsony létszámmal adtunk újra lehetőséget az érdeklődő családok részére a közkedvelt játszócsoport igénybevételére. Az időszakos gyermekfelügyelet iránt is volt érdeklődés, de a novemberi járvány fokozódása miatt több szülő elbizonytalanodott az ellátást illetően.

A családi nevelést támogató, alapfeladataikon felüli, vállalt feladataikat ebben az évben is teljesítették.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.
- Somadrin terápia.
- Diétás étkeztetés.
- Gondozási-nevelési tanácsadás a családok számára

Minden bölcsődei ellátásra vonatkozó igényt ki tudtak elégíteni, továbbá különös figyelmet szenteltek a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, illetve az őket nevelő családoknak.

Zavartalan az együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálattal. A gyermekek további életútjának segítése érdekében az óvodákkal is.

Céljuk, továbbra is az, hogy minden gyermeknek helye legyen bölcsődében, a halmozottan sérült gyermekek ellátásának a biztosítását ugyanolyan fontosnak tartják, mint az ép fejlődésmentű gyermekekét. A 2021-es évben is sikerült közös munkával folytatni a kerületi bölcsődei újságunk kiadását, a Bölcsicsergőt.

Arra törekednek, hogy a bölcsődék a jövőben is családbarátok, a lakosság igényeit, a szakma és a fenntartó elvárásait teljesíteni képes intézmények maradjanak. Továbbra is fontos a nyugodt munkahelyi légkör, az optimális személyi és tárgyi feltételek biztosítása, továbbá a magas szakmai színvonal kialakítása és megtartása, mely szolgálja a családok igényeit és tovább bővíti a lehetőségeket.

4.4 Óvodai nevelés

4.4.1. Az Önkormányzat feladata az óvodai nevelésben

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdésének 10. pontja alapján a fővárosi kerületi önkormányzat alapfeladata az illetékességi területén az óvodai ellátás biztosítása.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (1) bekezdése szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

Az egyes nevelési évek előkészítése során a Képviselő-testületnek kell meghatároznia az óvodai intézményhálózat következő nevelési évre vonatkozó működésének alapvető paramétereit, a fenntartó Önkormányzat által finanszírozott (indítható) óvodai csoportok számát, valamint a szakmai feladatellátást biztosító óvodapedagógus, pedagógus munkát segítő, illetve technika munkát végző közalkalmazottak álláshely keretét.

4.4.2. Az óvodai nevelésben 2021-ben bekövetkezett jogszabályi változások

2021-ben életbe lépő, óvodai nevelést érintő jogszabályváltozások a következők:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 13. pontjába bekerült a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló fogalma, mint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap.

Az óvodai jogviszony a beíratás napján jön létre. A gyermek az óvodai jogviszonyon alapuló jogait a beíratás napjától kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az óvoda házirendje egyes jogok gyakorlását az első nevelési év megkezdéséhez kötheti.

Az Nkt. 62. §-a a következő (1a)–(1e) bekezdéssel egészül ki:

A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesssel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesssel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó

egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

Szünnetel az óvodai jogviszonya annak, aki óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesíti, a szülő által bejelentett naptól.

A Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti” szövegrész helyébe az „annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti” szöveg.

Fontos változás történt az óvoda beiratkozással kapcsolatban. A 2011. évi CXCV. nemzeti köznevelésről szóló törvény (a továbbiakban: Nkt.) 49. § (2) pontja 2021. május 28. napjával hatályát veszítette. „A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik vagy ahol szülője dolgozik. A felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvodavezető, amennyiben az óvoda fenntartója több óvodát tart fenn, az óvoda fenntartója bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.”

A fentiek értelmében nem tekinthető körzetesnek az a gyermek, akinek a szülője az óvoda körzetében dolgozik.

Az Nkt. 49. § (3) bekezdése értelmében a települési önkormányzat közzéteszi az óvoda felvételi körzetét, valamint az óvoda nyitva tartásának rendjét. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító óvoda).

4.4.3. Az óvodai intézményhálózat jelenlegi helyzete

A kerületi önkormányzati óvodai intézményhálózat 3 intézményből, összesen 19 telephelyből áll. Az önkormányzati óvodai intézményhálózat összes kapacitása a 2021/2022-es nevelési évben 2.270 fő.

A 2021/2022. nevelési évre engedélyezett csoportszámok tagintézményi bontásban

	óvoda neve	A 2021/2022-es nevelési évre engedélyezett csoportok száma	Felvehető maximális gyermeklétszám
1.	Rákospalota Összevont Óvoda	29	693
1.1.	Szövogyár	7	175
1.2.	Vácrátót	4	100
1.3.	Régi Fóti	3	72
1.4.	Klapka	4	100
1.5.	Bocskai	3	62
1.6.	Mozdonyvezető	8	184
2.	Hétszínvirág Összevont Óvoda	30	727
2.1.	Aulich	5	125
2.2.	Mézes (Wesselényi)	3	75
2.3.	Manóvár (József Attila)	4	80
2.4.	Bújócska (Órjárt)	4	100
2.5.	Tóth István	2	50
2.6.	Patyolat	5	122
2.7.	Molnár Viktor	7	175
3.	Újpalotai Összevont Óvoda	34	850
3.1.	Páskom	5	125
3.2.	Kavicsos	5	125
3.3.	Hartyán	8	200

3.4.	Napsugár (Nádasztó) 1	5	125
3.5.	Napsugár (Nádasztó) 2	3	75
3.6.	Micimackó (Kontyfa)	8	200
Összesen:		93	2.270

A 2021/2022-es nevelési év az októberi statisztikai adatszolgáltatás szerint a 3 Összevont Óvoda 19 Tagóvodájában 93 óvodai csoportban 1.855 gyermekkel (81.7 %-os kihasználtsággal) indult el.

Az óvodai létszámok alakulása 2012/2013. nevelési év és a 2021/2022. nevelési év között az október 1-jei hivatalos statisztikai adatok alapján

	2012/13 létszám	2013/14 létszám	2014/15 létszám	2015/16 létszám	2016/17 létszám	2017/18 létszám	2018/19 létszám	2019/20 létszám	2020/21 létszám	2021/22 létszám
Összesen:	2.287	2.257	2.207	2.174	2.119	2.030	2.053	2.049	1.980	1.855

Óvodai létszámok a 2019-2021 október 1-ei adatok alapján

Óvoda	2019				2020				2021			
	engedélyezett csoportok száma	maximális létszám (fő)	gyermekek létszáma	Kihasználtság (%)	engedélyezett csoportok száma	maximális létszám (fő)	gyermekek létszáma	Kihasználtság (%)	engedélyezett csoportok száma	maximális létszám (fő)	gyermekek létszáma	Kihasználtság (%)
1. Rákospalotai Összevont Óvoda	29	693	608	87,7	29	693	601	86,7	29	693	547	78,9
a. Szövögyár	7	175	169	96,5	7	175	153	87,4	7	175	123	70,2
b. Vácrátóti	4	100	91	91	4	100	90	90	4	100	93	93
c. Régi Főti	3	72	67	93	3	72	75	104	3	72	70	97,2
d. Klapka	4	100	102	102	4	100	100	100	4	100	102	102
e. Bocskai	3	62	41	66,1	3	62	40	64,5	3	62	30	48,3
f. Mozdonyvezető	8	184	138	75	8	184	143	77,7	8	184	129	70,1
2. Hétszínvirág Összevont Óvoda	31	752	636	84,5	30	727	628	86,3	30	727	583	80,1
a. Aulich**	5	125	109	87,2	5	125	107	85,6	5	125	104	83,2
b. Mézes	3	75	70	93,3	3	75	66	88	3	75	64	85,3
c. Palyolat	5	122	115	94,2	5	122	120	98,3	5	122	116	95
d. Tóth István	2	50	46	92	2	50	48	96	2	50	49	98
e. Bújócaska (Órjára)	4	100	88	88	4	100	90	90	4	100	89	89
f. Manóvár (József Attila)	4	80	73	91,2	4	80	73	91,2	4	80	66	82,5

g.	Molnár Viktor	8	200	135	67,5	7	175	124	70,8	7	175	95	54,2
3.	Újpalotai Összevont Óvoda	37	925	805	87,02	36	900	751	83,4	34	850	725	85,2
a.	Páskom	6	150	123	82	6	150	116	77,3	5	125	115	92
b.	Kavicsos	5	125	104	83,2	5	125	115	92	5	125	116	92,8
c.	Hartyán	8	200	181	90,5	8	200	173	86,5	8	200	159	79,5
d.	Nádastó1	6	150	119	79,3	5	125	88	70,4	5	125	91	72,8
e.	Nádastó2	4	100	92	92	4	100	79	79	3	75	69	92
f.	Micimackó	8	200	186	93	8	200	180	90	8	200	175	87,5
	Összesen:	97	2.370	2.049	86,4	95	2.320	1.980	85,3	93	2.270	1.855	81,7

4.4.4. Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodában

A veszélyeztetett gyermekek száma az óvodákban:

2021-ben 60 fő (3,2%)

2020-ban 2 fő (0,10 %)

2019-ben 34 fő (1,65 %)

2018-ban 28 fő (1,37%),

2017-ben 6 fő (0,2%),

2016-ban 8 fő (0,4 %).

A hátrányos helyzetű óvodások száma az óvodákban:

2021-ben 28 fő (1,51 %)

2020-ban 24 fő (1,21 %)

2019-ben 29 fő (1,41%),

2018-ban 25 (1,22%),

2017-ben 32 fő (1,5%),

2016-ban 35 fő (1,69%).

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodákban:

2021-ben 2 fő (0,11 %)

2020-ban 7 fő (0,35 %)

2019-ben 3 fő (0,14%),

2018-ban 8 (0,39%),

2017-ben 9 fő (0,4%),

2016-ban 14 fő (0,7%).

4.4.5. Az óvodai intézményhálózattal kapcsolatos intézkedések az elmúlt években

Az adatok alapján megfigyelhető, hogy az önkormányzati óvodákban óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek száma 2012-től folyamatosan csökken, miközben az óvodaköteles gyermekek száma gyakorlatilag állandó. Az is feltűnő, hogy az új óvodai intézményhálózat 2017-es bevezetését követő 2 beiratkozás során az óvodai létszámok nem változtak, viszont a 2020-as beiratkozást követően (mikor a koronavírus járvány miatt nem volt lehetőség nyílt napok szervezésére és a szülőkkel történő személyes kapcsolatok kialakítására) a gyermeklétszámban jelentős csökkenés történt.

Az óvodai intézményhálózat átszervezését követően az óvodákban tapasztalható gyermeklétszám csökkenés megállítása érdekében a koronavírus járványt megelőzően a következő szakmai és kommunikációs intézkedéseket tette a szakmai főosztály:

A Tavasz Pedagógiai Napok megszervezése 2018-ban és 2019-ben (szakmai előadások, szakmai programok, bemutató órák).

Az önkormányzati fenntartású óvodákban a korábbi egy nyílt nap helyett legalább 3 nyílt napot kell megszervezni, és ezek közül az egyik nyílt napot kötelezően szombati napon kell megtartani.

2018. március – április során összesen 62 nyílt nap, 2019. március –április során 57 nyílt nap került megrendezésre.

Óvodai hívogató címmel tájékoztató kiadvány megjelentetése 2018-tól az önkormányzati fenntartású óvodákról, amelyet minden óvodaköteles gyermek szüleinek postai úton lett eljuttatva.

Szórólapp készült az egyes önkormányzati óvodák nyílt napjairól, amelyet az érintett óvodákra vonatkozóan az óvodaköteles gyermekek szüleinek el lett juttatva.

Minden óvoda esetében készül egy molinó, amelyen a nyílt napok időpontja szerepel. A molinó kikerül az óvodák kerítésére.

4.5 Közoktatás

A XV. kerületben az Észak-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott 12 köznevelési intézményben folyik nevelés-oktatás.

Az intézményekben 2021-ben összesen 5.064 diák (3820 általános iskolás, 1.244 középiskolás) tanult. Alapfokú művészeti oktatásban 853 fő vett részt.

A hátrányos helyzetű iskolás gyermekek száma 2021-ben 79 fő (78 általános iskolás, 1 fő középiskolás), a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 2021-ben 20 fő volt.

A kerületi iskolások közül 2021-ben 9 gyermek élt állami gondoskodásban, az intézményvezetők tájékoztatása alapján.

A tankötelezettségüket egyéni munkarend szerint teljesítő diákok száma 2021-ben 35 fő (0,6%) volt.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő iskolások száma 2021-ben 522 fő (10,3%) volt.

4.5.1. Napközbeni ellátás, táboroztatás

Ellátottak száma (év/fő)

Tanév	Óvodások létszáma	Általános iskolások létszáma	Középiskolások létszáma	Összesen
2016	2.071	4.298	1.162	7.531
2017	2.040	4.219	1.204	7.463
2018	2.035	4.095	1.220	7.350
2019	2.052	3.972	1.195	7.219
2020	2.049	3.969	1.201	7.219
2021	1.980	3.820	1.244	7.044

Ellátotti létszám (év/fő)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Napközis ellátás	1.748	1.342	1.485	1.476	1.381	1.601
Tanulósobai ellátás	199	275	205	231	160	214

Iskolaotthonos ellátásban résztvevők száma 744 (fő)

Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Iskolaotthonos ellátásban résztvevők	917	1153	1135	1199	795	744

Táborozás

A nyári szünetben történő gyermekfelügyelet keretében az Önkormányzat önként vállalt feladatként Nyári napközis tábort szervez és üzemeltet. A nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatos feladatok ellátását a Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztálya és a GMK közösen végzi.

A 2021. évi táboroztatási feladatok megszervezését és végrehajtását jelentősen befolyásolta a koronavírus járvány következtében kihirdetett veszélyhelyzet, és a Kormány által bevezetett korlátozó intézkedések. A veszélyhelyzet alatt a szülők jelentős része csak az éves szabadsága terhére tudta megoldani gyermekének napközbeni felügyeletét, ezért a veszélyhelyzet feloldását követően különösen fontos feladat volt, hogy a nyári szünet alatt az iskoláskorú gyermekek ne maradjanak felügyelet és színvonalas táborozási lehetőség nélkül.

Előzetes szülői igényfelmérést követően, az egészségügyi kockázatok minimalizálása érdekében a tábor nem a szokásos egy (Budai II. László Stadion és Czabán Általános Iskola együttesen), hanem az előző évhez hasonlóan több helyszínen került megszervezésre. Két-, az Önkormányzat tulajdonában lévő, de az Észak-Pesti Tankerületi Központ (1165 Budapest, Jókai Mór utca 6.) vagyonkezelésében lévő iskolában került megtartásra. A tábori helyszínek a következők voltak:

- Czabán Általános Iskola (1152 Budapest, Széchenyi tér 13.),
- Kontyfa Általános Iskola és Gimnázium (1156 Budapest, Kontyfa utca 5.).

A nyári napközis táborban Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező és/vagy az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskolák tanulói vehettek részt, akik az általános iskola első osztályát elvégezték, illetve az adott évben a 12. életévüket a tábor utolsó napjáig nem töltötték be.

Egyedi kérelem útján, a polgármester jóváhagyásával vehetett részt a nyári napközis táboroztatásban az a gyermek, aki a tárgyévben a 14. életévét még nem töltötte be, de 12 évnél idősebb, illetve aki nem rendelkezik az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, és nem az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskola tanulója.

A nyári napközis táborban napi háromszori étkezés (tízórai, ebéd, uzsonna) volt biztosított a gyermekek részére az iskolában év közben nekik járó kedvezmények érvényesítésével. Sok gyermek több hetet is eltölt a két tábori helyszínen egyikén.

Nyári napközis táborban résztvevő gyermek létszáma:

Év	2019	2020	2021
Fő	341	291	352

A koronavírus járvány miatt, az Önkormányzat által fenntartott táborok, a Bernecebaráti Üdülő és Gyermektáborban (2639 Bernecebaráti, Szokoly utca 5.) és a Siófoki Gyermektábor (8600 Siófok, József Attila utca 1.) az egészségügyi kockázatokra való tekintettel nem fogadott vendégeket, csak a nyári napközis tábor került megszervezésre.

A résztvevők számára továbbra sem nőttek a táborozás költségei az előző évhez képest. Az 2021-es évben a nyári tábor során külsős programokkal színesedett a tábori időszak. A külsős helyszínek: a Parlament, a Fővárosi Állat- és Növénykert, a Veresegyházi Medveotthon, a Vasúttörténeti Park és a Tarzan Park voltak. A tábor során a Csokonai Kulturális Központ felajánlása által a táborozók minden héten mozi előadást nézhettek meg. A gyermekek a táborozás során minden héten több alkalommal mehettek a kerületben található Tanuszodába. A táborokat jó színvonalon, felelősségteljesen, gyermekközpontúan, az Önkormányzat elvárásainak és a résztvevők igényeinek megfelelően működtette a feladatot ellátó költségvetési szerv. A tábor alatt egyetlen alkalommal sem merült fel betegség gyanúja.

Az egyéb támogatások közé kell sorolnunk a szociális és gyermekvédelmi intézmények által adott támogatásokat és közvetve azokat a programokat, amelyeket a gyermekek részére szerveznek. Megállapítható, hogy a XV. kerületi Önkormányzat a Szociális törvényben előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat a 2021. évben is teljes körűen biztosította a gyermekek (több gyermeket) nevelő családok részére. Ezek mellett jelentős mértékű önként vállalt támogatásokkal is segítette a XV. kerületi rászoruló családokat.

A XV. kerületi Önkormányzat *folyamatosan megújuló* internetes honlapjáról a <http://www.bpxv.hu/> a támogatásokhoz szükséges igénylő nyomtatványok, illetve a területet érintő helyi rendeletek letölthetők, és megtalálható minden információ az egyes támogatások feltételeivel kapcsolatban. A Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály munkatársainak a telefonos és e-mail elérhetőségei is megtalálhatók a honlapon.

Az önkormányzat ingyenes terjesztésű újságjában, a Tizenötödik Rákospalotai, Pestújhelyi, Újpalotai Életképekben gyakran megjelennek a gyermekeknek, fiataloknak, illetve szüleiknek szóló hírek, információk. A kerületi televízió, az (XVMEDIA) adásaiban szintén tájékoztatást ad az aktuális eseményekről.

5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

5.1 Család-és Gyermekjóléti Központ

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúsággjóléti Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését. A jogszabályváltozás alapján jött létre egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálat, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központ.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Az összes telephelyen különböző feltételek szerint, de azonos alapelvek, szabályok és keretek között folyik a segítő tevékenység. A családsegítők, esetenmenedzserek, tanácsadók és az ő tevékenységüket segítő szociális asszisztensek minden rászoruló számára elérhetőek, igyekeznek a kliensek lakóhelyéhez legközelebb biztosítani a szolgáltatások széles körét.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az *Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely alapszolgáltatást biztosít, a *Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely a gyermekvédelmi hatósági eljárásokban működik közre, a *Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája* (MUFTI), valamint a *Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat*.

5.1.2 Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ

Az alapszolgáltatást biztosító központnak rendkívül összetett feladatot kell ellátnia, fő tevékenysége, hogy a szociális és/vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki

egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

Személyi feltételek alakulása:

Egységvezető, családsegítő, tanácsadó, szociális asszisztens, összesen 29 álláshely.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyerekes családok gondjaival való szakszerű foglalkozás a szociális segítő munka eszközeivel. A Család- és Gyermekjóléti Központban élő, gondokkal küszködő családok 60-70%-át a gyerekekkel foglalkozó szakemberek (jelzőrendszeri tagok) küldik, a többiek önként keresik meg a szolgáltatót. A járványveszély elkerülése érdekében hozott óvintézkedések döntően befolyásolták a jelzőrendszer működését is. Míg 2020-at megelőzően az oktatási intézményektől érkezett a jelzések majdnem fele, 2021-ben is az óvodáktól, iskoláktól és az egészségügyi ellátórendszer tagjaitól egyforma arányban kaptak bejelentéseket. A jogszabályi változások vitathatatlan érdeme, hogy kiemelt szerepet kapnak a megelőzésre és a veszélyeztetettség felismerésére irányuló tevékenységek. Ennek legmarkánsabb példája a *jelzőrendszer működtetése*. Az önálló státuszban tevékenykedő ún. jelzőrendszeri koordinátor feladata lett a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, társintézmények, hatóságok) való folyamatos együttműködés.

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következtében hozott korlátozó intézkedések a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait 2021-ben is jelentős mértékben befolyásolták. A munkát alapvetően meghatározó jogszabályok hetente változtak, az elvárásoknak való megfelelés fokozott rugalmasságot és kreativitást igényelt. Egyrészt minimálisra kellett csökkenteni a fertőzés veszélyét, másrészt biztosítani kellett a rászorulóknak folyamatos ellátását. A munkatársak és az ellátottak biztonsága érdekében gondoskodni kellett az óvintézkedések betartásáról, ill. a telephelyek folyamatos fertőtlenítéséről. A személyes találkozást igénylő beavatkozásokat csökkentették, lehetőséget teremtettek a legtöbb szolgáltatás online vagy telefonon történő igénybevitelére. Ezek biztosításához nagy segítséget jelentettek a családsegítők, eszményes és tanácsadók rendelkezésére álló flottás mobiltelefonok. A folyamatos készenlét fokozott stresszt és komoly mentális terhelést jelentett a munkatársak számára. Ugyanakkor a kliensek körében is tapasztalható volt az elhúzódó krízis családokra, egyénekre gyakorolt hatása. Az egzisztenciális bizonytalanság, a munkahely elvesztése, a családi támogató kapcsolatok hiánya súlyos szorongást jelentett azok számára, akik nem rendelkeztek elegendő anyagi tartalékkal. A szociális étkezéshez, krízisellátáshoz való hozzájutás igénye hasonló volt a korábbi években megszokotthoz.

A tanköteles gyermekek támogatása is új kihívásokat hozott a digitális tanrend bevezetésével. Az óvodai és iskolai szociális segítők az oktatási intézményekkel és a családokat gondozó családsegítőkkal, eszményesekkel együttműködve igyekeztek megakadályozni azoknak a lemorzsolódását, akik valamilyen oknál fogva nem tudtak lépést tartani a többi gyermekkel. A bizonytalanság, a korlátozások, a szociális távolságtartás, a folyton változó körülmények, a betegségtől való félelem meggyengítette az egészséges és kiegyensúlyozott emberek belső erőforrásait is. Az egyébként is mentális nehézségekkel küzdők közül pedig egyre többen kerültek krízishelyzetbe, az ellátottaknál sűrűbben jelentkeztek szuicid gondolatok. A feldolgozatlan frusztráció, az elviselhetetlen egzisztenciális szorongás, az egészségügyi fenyegetettség is növelte az egyének, családok belső feszültségét. A családsegítők, eszményesek emiatt sokkal több esetben vették igénybe a központ mentálhigiénés munkatársainak segítségét. Több ügyfelet küldtek hozzájuk, több esetben kértek konzultációt, eszmegbeszélést. A tanácsadók tapasztalata szerint a családon belüli elmérgesedett, korábban kezeletlenül maradt konfliktushelyzetek, illetve mérgező (pár)kapcsolatok sokkal könnyebben generáltak a családtagok között agresszív viselkedést, bántalmazást (fizikai, verbális). A mentálhigiénés tanácsadók

segítségére 2021-ben is óriási szükség volt. Ritkábban volt szükség rá, de a biztonságos konzultációk érdekében továbbra is lehetőséget teremtettek a telefonos, illetve videótelefonos kapcsolattartásra.

Az év túlnyomó részében továbbra is nélkülözni kellett a nagyobb létszámú foglalkozások adta lehetőségeket. A már évek óta stabilan működő csoportok tagjait egyénileg kellett támogatni, hogy valamelyest pótolható legyen számukra a társas találkozások adta megtartó erő és támogató közeg. Új csoport indítására egyáltalán nem volt lehetőség. 2021-ben folytatódhattak a korlátozások miatt korábban félbeszakadt, az SZGYF által biztosított, csoportos, szupervíziós esetmegbeszélések, kötelező, illetve munkakörhöz kötött képzések, és továbbra is több munkatárs vett igénybe egyéni szupervíziós segítséget a megterhelés okozta stressz enyhítése érdekében. A védőeszközök folyamatos biztosítása, valamint a munkatársak fegyelmezett magatartásának köszönhetően, nem jelent meg a koronavírus az egység telephelyein. Egy néhány hetes technikai problémától eltekintve, a Család- és Gyermekjóléti Központ telephelyein az egész évben folyamatos és zavartalan tudott maradni az ügyfélfogadás.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban 2021-ben 4 517 fő, 7 959 alkalommal vette igénybe a különböző szolgáltatásokat, tanácsadásokat. Az új igénybe vevők létszáma 1 047 fő volt. A korosztályi megoszlást vizsgálva elmondható, hogy az aktív korú lakosság (2 973 fő) és a gyermekkorú kliensek (1 544 fő) aránya hasonló az előző évhez képest, a felnőtt igénybe vevők száma kétszer annyi, mint a gyermekeké. A kapott jelzések (826 levél) túlnyomó többsége (756 levél) gyermekek veszélyeztetettségéről szólt, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot, szélesebb körű szakmaközi konzultációt igényelt. Évről évre növekvő tendenciát mutat a felnőtt korúakra vonatkozó jelzések (2021-ben 70 levél) száma, melyek többsége egyedül élő, alacsony jövedelmű, önellátásban korlátozott, gyakran demenciával küzdő, idős emberekkel kapcsolatban kérte a Központ segítségét. Ezekben az esetekben az ESZI Területi Gondozás munkatársaival való szoros együttműködésben próbáltak támogatást nyújtani a rászorulóknak. Több esetben szükséges volt más társintézmények, elsősorban az egészségügyi szolgáltatók vagy civil szervezetek bevonása. Egyre többen vannak azok a rászorulóak, akik a legalacsonyabb térítési díjat sem tudják önerőből kifizetni, ezért a szociális étkezés és a házi segítségnyújtás szolgáltatásait önerőből nem tudják igénybe venni. Gyakran előfordul, hogy a jelzésben szereplő kliens bár komoly segítségre szorulna, de mentális állapota már labilis, helyzetét nem látja reálisan, a felajánlott segítséget nem fogadja el. Ezekben az esetekben elkerülhetetlen az illetékes gyámhivatal bevonása, de az eljárások nagyon időigényesek, így sokszor késhet a beavatkozás.

Az egyéni esetkezelések során, az élethelyzet javítása érdekében szinte minden megállapodásnak része volt a sok problémára fókuszáló komplex esetmenedzselés, vagy a kerületben működő más segítő szervezetekkel való együttműködés. A járványügyi veszélyhelyzet idején a környezettanulmányok elkészítésén túl csak indokolt esetben keresték fel otthonukban meg a családokat, 2021-ben összesen 998 alkalommal. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételeiben.

Az egyes gyerekek érdekében a családsegítők rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra. Munkájuk során folyamatosan egyeztettek a Fióka esetmenedzserével. 2021-ben – a korlátozások miatt – csak 10 esetben tudtak tartani ügynevezett esetkonferenciát, melyeken a családtagokon és a meghívott szakembereken kívül családsegítő és esetmenedzser is egyaránt részt vett.

A látóterükbe kerülő gyerekek veszélyeztetettségének háttere a 2020. évhez képest 2021-ben sem változott alapvetően. A gondozott gyerekek veszélyeztetettségének háttere különböző, általában összetett.

A leggyakrabban előforduló problémák:

Az anyagi jellegűek közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérlet kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).

A gyerekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei háttérben gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. A hagyományos családmodell felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmóniát eredményezhet. Ezek a jelenségek a családok felnőtt tagjai számára is megterhelőek, de a gyerekek még inkább megszenvedik e gondokat. Egyre több olyan családdal találkozunk, amelyben valamelyik családtag (szülő vagy gyerek) komoly mentális nehézségekkel küzd. A felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdők esetében nagyon komoly gondot jelent a gyógykezelés önkéntes igénybevétele. A szülők többségének ugyanis nincsen betegségbelátása.

A kamaszok szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkozunk a deviancia különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalkorú bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak. Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény. A bűncselekményt elkövető fiatalkorú elkövető ügyébe mindenképpen bekapcsolódó pártfogó felügyelővel rendszeres és kiegyensúlyozott az együttműködésük. A bűncselekményeknek kliens-gyerekeik nem csupán elkövetőik, hanem gyakran áldozataik. Ezeket a problémákat a szociális munkásoknak különösen azért volt nehéz kezelni, mert gyermekkorú elkövető esetén nyomozás sincs, amely során bebizonyosodna az elkövetés ténye, így nehéz a gyerekekkel felelősségéről beszélni a gondozás során, fiatalkorú elkövető esetén pedig legalapvetőbb gondjuk az információhiány, nem tudják, hol tart a nyomozás, és mik a következmények.

A járványügyi veszélyhelyzet miatti bizonytalanság, a korlátozások, a szociális távolságtartás, a folyton változó körülmények, a betegségtől való félelem meggyengítette az egészséges és kiegyensúlyozott emberek belső erőforrásait is. Az egyébként is mentális nehézségekkel küzdők közül pedig egyre többen kerültek krízishelyzetbe, az ellátottaknál sűrűbben jelentkeztek szuicid gondolatok. A feldolgozatlan frusztráció, az elviselhetetlen egzisztenciális szorongás, az egészségügyi fenyegetettség is növelte az egyének, családok belső feszültségét. A családon belüli elmergesedett, korábban kezeletlenül maradt konfliktushelyzetek, illetve mérgező (pár)kapcsolatok sokkal könnyebben generáltak a családtagok között agresszív viselkedést, bántalmazást, így 2021-ben ugrásszerűen megnőtt a családon belüli erőszakkal érintett esetek száma, és a gyermekekkel szembeni rossz bánásmódot elszenvedett gyermekek száma.

A gyermekvédelmi törvény előírja a gyermekjóléti szolgálatok és a hivatásos pártfogó felügyelők szoros együttműködését a büntetőeljárás korai szakaszától. 2015-ben bevezetésre került egy új hatósági intézkedés, melynek elnevezése: megelőző pártfogás, elrendelése a gyámhivatal hatáskörébe tartozik. 2021-ben 30 esetben indult eljárás megelőző pártfogás ügyében, a gyámhivatal 3 esetben rendelte el azt.

2013-ban a Fióka kiemelte, hogy gyermekvédelmi szempontból nagyon veszélyesnek tartják, ha egy gyerek azért „szabadul meg” a mindennapi iskolába járás „gondjaitól” „mert egyébként sem kifogástalan az iskolába járási morálja”. A korábban hatályos jogszabályok értelmében a gyermekjóléti szolgálatnak kellett javaslatot tennie minden egyes magántanulói jogviszonyra vonatkozó kérelem esetén. A 2019/2020-as tanév szeptemberi kezdetétől a korábban ismert magántanulói jogviszony megszüntetésre került. Azoknak a gyermekeknek az ügye, akik valamilyen oknál fogva egyéni tanrend szerint szeretnének eleget tenni

tankötelezettségüknek, az Oktatási Hivatal hatáskörébe került. Esetükről a gyermekjóléti szolgálat automatikusan nem értesül, csak ha a szülő vagy az oktatási intézmény problémát jelez.

A *Jogi tanácsadást* az év folyamán 187 fő kereste fel, összesen 395 alkalommal. A *Mentálhigiénés tanácsadást* igényelőknél a párkapcsolati problémákkal küzdők mellett a gyermeknevelési gondokkal küszködők is igénybe vették ezt a szolgáltatást. A *Pár- és családkonzultáció* a teljes kapacitáskihasználással működött, mivel az óvintézkedések életbelépésével online platformokon is elérhetővé tették a szolgáltatásokat. A konzultáció a családi kapcsolatokban interakciók, kommunikáció révén igyekszik változást létrehozni, az élmények átélésének és feldolgozásának módjában, a magatartásban. A *Pszichológiai és életvezetési tanácsadást* igénybe vevők 1 270 alkalommal keresték fel az intézményt. Kiemelkedő problématípusoknak számítanak a familiáris, kapcsolati konfliktusok, az ezeket kísérő krízisek, életvezetési nehézségek, problémák, illetve az identitás krízis, valamint néhány pszichiátriai kórkép. *Mediációra* 11 alkalommal került sor. Az *Álláskereső Klub* szolgáltatásait 292 alkalommal vették igénybe. *Adósságkezelési tanácsadásért* 307 alkalommal keresték fel a családok, illetve egyének a központot. A Hálózat Alapítványhoz benyújtott támogatási kérelmek száma 27 volt. Az adósságkezelési szolgáltatás keretében 9 kérelmet továbbítottak adósságcsökkentő támogatás igénybevételére, sajnos, többen nem feleltek meg az előírt feltételeknek. Emiatt jelentősen megnövekedett a Népjóléti Bizottság eseti támogatása iránti igény, 105 kérelem benyújtására került sor. (2020-ban 80 kérelem benyújtását támogatták.) A tanácsadás elsődleges célja, hogy a lakhatási költségekkel hátrálékba kerülők:

fizetőképessége helyreállhasson;

díjtartozása jelentős mértékben csökkenhessen, életvezetési gondjaik megoldásához segítséget kapjanak.

2016 szeptemberében új tanácsadási elemet vezettek be, mely továbbra is nagyon népszerű a szakemberek és a kliensek körében egyaránt. Az *integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció* célja, a nehézségek során támogatást nyújtson a családoknak abban, hogy a szülők megtalálják saját, személyre szabott és mindenki számára elfogadható megoldásaikat. 2021-ben 31 család 310 alkalommal vett részt konzultáción.

Az egyéni esetkezelés mellett csak rövid ideig, az év elején és a nyár folyamán volt lehetőség a csoportokkal végzett szociális munkára, melyeket 21 fő vett igénybe:

- Napsugár klub;
- Biblia-kör;
- Hozzáértő csoport az Alzheimer betegeket ápolók számára (a Területi Gondozással közösen).

A családok átmeneti otthonába a szülő(k) kérésére kerülhetnek be családok. Azokban az esetekben, amikor egy felvétel előtt álló családdal már kapcsolatban áll a Család- és Gyermekjóléti Központ, akkor a helyzetükről, életkörülményeiről tájékoztatást tud nyújtani az intézmény a fogadó szervezet számára. A legnagyobb számban a kerületben lévő Szociális és Rehabilitációs Alapítvány, valamint a 2020-ban átadott Baptista Integrációs Központ átmeneti otthonai fogadták a XV. kerületi családokat. 2021-ben több más szervezet is biztosított elhelyezést kerületünkben élő családok részére:

- BMSZKI Átmeneti Szálló és Szobabérlők Háza;
- Jó Pásztor Anyaotthon;
- Anyaoltalmazó Alapítvány;
- Vöröskereszt;
- S.O.S. Krízis Alapítvány;
- Menedék Mamásotthon;
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

A gyermekek átmeneti otthona a szülők kérésére azokat a gyerekeket fogadja, akiknek családjában átmeneti nehézségek adódnak, s egy átmeneti időszakra a család nem tudja vállalni a gyerek(ek) ellátását, ennek hiányában ezek a gyerekek felügyelet nélkül maradnának. Ez az ellátási forma a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái, lakhatási nehézségei (elégtelen lakhatási körülmények, hajléktalanná válás) miatt vált szükségessé. A XV. kerületnek együttműködési megállapodása van a IV. kerületben levő „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonával, amely így szükség esetén fogadja azokat a gyerekeket, akiknek ilyen ellátás igénybevételére van szükségük. A 2021-es évben összesen 5 gyerek tartózkodott hosszabb-rövidebb ideig az „Aranyhíd”-ban.

Gyerekprogramok

A tematikus csoportfoglalkozásokat az egyéni beszélgetések, tantárgyi korrepetálások váltották fel. A nyár folyamán az óvodai és iskolai szociális segítők által szervezett játszótéri programok nyújtottak lehetőséget a szabadidő tartalmas eltöltésére.

5.1.3 Fióka Család- és Gyermejjóléti Központ

A Fióka tevékenységének célja elsődlegesen a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, feladata ennek érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani. A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek minden felett álló érdekét. Kiemelt feladat a védelembe vett, a családból ideiglenes hatállyal kiemelt, vagy nevelésbe vett gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése, valamint átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült gyermek vagy fiatal felnőtt utógondozásának biztosítása, illetve annak elősegítése.

Személyi feltételek alakulása:

Esetmenedzser, tanácsadó, óvodai és iskolai szociális segítő, szociális asszisztens, technikai dolgozó, összesen 21 álláshely.

A Fióka munkájának legjelentősebb eleme 2021-ben a gyermekvédelmi, hatósági eljárásban közreműködő egyéni esetkezelés volt. Az év során 518 gyermeket és családjaikat gondozták. A családok helyzete sajnos tovább romlott. Gyakran találtak a szülői kompetencia teljes hiányával, különféle szenvedélybetegségekkel, a családon belüli erőszak többféle formáival, miközben az ellátórendszer nem képes ezekre a problémákra elég gyorsan és jól reagálni. A személyes gondoskodás és az egészségügy területén növekszik a munkaerőhiány, így az együttműködésre hajlandó klienseket is egyre nehezebb megfelelő szakemberhez eljuttatni. Ez is közrejátszott abban, hogy 2021-ben emelkedett a védelembe vett gyermekek száma, és a központ 14 esetben (2020-ban ez 3 esetben történt meg) nem látott más megoldást, minthogy javaslatot tett a gyermekek családból való kiemelésére.

A Fióka munkatársai 2021-ben 1 168 levelet kaptak és 994 levelet írtak az egyes gyerekek érdekében, illetve ügyében. A gyerekek érdekében az esetmenedzserek rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra.

A gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel, illetve a gyerekek ügyében kompetens döntéshozókkal egy online kerekasztalbeszélgetés formájában, az ún. „Éves tanácskozáson” áttekintették a kerület gyermekvédelmi helyzetét, Megállapítható, hogy a XV. kerület nagy hangsúlyt fektet a gyermekek védelmére, és a kisebb zökkenők ellenére hatékony együttműködés valósult meg az érintett szakemberek közreműködésével.

A hatósági intézkedés keretén belül gondozott családokban 257 olyan gyermeket is gondoztak, akik nincsenek védelembe véve, vagy szakellátásban. Ennek keretében felvilágosítást, tanácsot adtak az igénybe vehető - gyermekekkel kapcsolatos - ellátásokról, támogatásokról, szabadidős programokról. A segítő kapcsolatban terápiás jellegű segítséget kínáltak a nehézségek megoldásában, illetve tanácsot adtak konkrét problémákban. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, gyakran a korábbi (vagy leendő) családsegítővel, esetenként a bevont tanácsadóval közösen, összesen 137 alkalommal. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Kirendelt családgondozás keretében, hatósági végzés alapján nyújtottak segítséget azon családok számára, amelyek az önkéntes együttműködés keretében nem tudták, vagy nem akarták a gyermekeiket veszélyeztető gondjaikat megoldani. 2021-ben védelembe vétel keretein belül 73 gyermeket gondoztak. A gyámhivatali eljárások során munkatársaik részt vettek a hatóság által összehívott tárgyalásokon, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel. Szüleiktől kiemelve, szakellátásban nevelkedő 130 gyermek ügyében 66 családnak nyújtottak segítséget annak érdekében, hogy a gyermek(ek) visszafogadására alkalmassá és képessé váljanak. Ennek során ún. hazagondozási tervet készítettek, melyben kijelölték az elérni kívánt célokat, az azok elérését segítő feladatokat. Az utógondozás keretén belül 7 családból 10 gyereknek nyújtottak támogatást. Ők családjukba visszakerült gyermekek, akik a visszailleszkedéshez kaptak segítséget.

Speciális szolgáltatások, tanácsadások

A készenléti szolgálat keretében 2021-ben 365 napon végeztek szakmai tevékenységet, 134 alkalommal volt szükség tanácsadásra.

A kapcsolattartási ügyelet keretében 256 személy vette igénybe a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásait, ennek jelentős része felügyelt kapcsolattartást jelentett.

A kórházi szociális munka során 24 gyermek ügyében dolgoztak együtt kórházzal.

Az utcai és lakótelepi szociális munka tekintetében évek óta szabadidős programokat biztosítanak a kallódó gyerekek részére, hogy minél kevesebb időt töltsenek az utcán tartalmatlanul. Online csoportfoglalkozásokat tartottak, hogy a digitális tanrend szerint tanuló gyermekek számára biztosítsák a kontrollált közösségi programokat.

A pszichológusok tevékenysége

A pszichológusok tanácsadást, rövid terápiát, konzultációs beszélgetéseket folytatnak gyerekekkel, szüleikkel külön-külön, vagy együtt. A terápiás titok megtartása mellett a pszichológusok folyamatosan konzultálnak az érintett családokkal foglalkozó szociális munkásokkal. 2021-ben 34 gyermek és családtagja vett igénybe pszichológiai segítséget, őket összesen 217 alkalommal fogadták a pszichológusok.

A jogász tevékenysége

A jogi tanácsadó egyrészt a szociális munkásokat segíti a kliensek ügyeinek vitelében, valamint a családok tagjai személyesen is konzultálhatnak vele. 2021-ben a jogi tanácsadást 18 alkalommal vették igénybe a családok.

Fejlesztő pedagógiai tanácsadók tevékenysége

2021-ben 1 177 alkalommal foglalkoztak fejlesztésre szoruló gyermekkel a fejlesztő pedagógiai tanácsadók. A gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik megoldásához igénylik, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni. Az esetek többségében a tanulási alapküvetek (olvasás, helyesírás, számolás) nagyon hiányosak.

Tovább nehezíti a haladást a szegényes szókincs. Ezek a halmozott problémák abból adódnak, hogy a gyerekek sokszor már az órákon nem értik a hallottakat és az otthoni információszerzés is nehezített. A fejlesztőpedagógusok munkája sok magántanuló/egyéni tanrenddel tanuló gyermek számára az utolsó esélyt jelenti arra, hogy tanulmányai ne szakadjanak meg. Nagyon sok gyermek számára nyújtottak gyakorlati segítséget a digitális tanrendben való oktatás kihívásainak leküzdésében. Újdonság volt, hogy gyakran az otthon tartózkodó szülők is bekapcsolódtak az online konzultációkba, így lehetőség volt az ő informatikai készségeik fejlesztésére is.

Óvodai és iskolai szociális segítés

2018 szeptemberétől 8 fővel bővült a Központ álláshelyeinek száma, hogy a XV. kerület mindegyik óvodájában és iskolájában biztosítani tudják a szociális segítő tevékenységet. 2021-ben az óvodai iskolai szociális segítő csoportja 8 fővel (6 teljes és 2 részmunkaiós kollégával) és egy koordinátor segítségével kezdte meg az évet. Az év folyamán két munkatárs távozott, kettő pedig érkezett, így az év végét nyolc segítővel és egy koordinátorral zárták. Az év elején az óvodák normál rend szerint működtek, az általános iskolákban jelenléti, a középiskolákban még online oktatás zajlott. Az óvodai és iskolai szociális segítők a személyes kilátogatások során az óvintézkedés betartása mellett és a lehetőségekhez mérten nyújtottak széleskörű szolgáltatást (egyéni, csoportos és közösségi formában is). A 2020/2021-es tanév második félévében márciust és áprilist érintette lezárás az óvodákban és általános iskolákban, de ebben az időszakban is megvalósult kapcsolattartás, segítségnyújtás, konzultáció, delegálás, tanulássegítés, egyéni segítő beszélgetés és online csoportfoglalkozás formájában. A középiskolákban online csoportok szervezésével igyekeztek a segítők hozzájárulni a diákok mentális egészségéhez. Mindeközben a facebook oldalukon is igyekeztek támogató tartalmakkal szolgálni a szülők és gyermekek számára. Májusban kinyitott minden intézmény, és innentől személyesen tudtak jelen lenni a segítők az intézményekben.

Júniusban a kerületi általános- és középiskolák igazgatóinak, pedagógusainak, illetve az intézmények fejlesztőpedagógusainak és pszichológusainak kiküldött kérdőív segítségével felmérték a szolgáltatással kapcsolatos véleményeket. 196 válasz érkezett: a visszajelzések szerint az intézmények döntő többségben nagyon hasznosnak találják a szolgáltatást, elégedettek a szakmai minőséggel, szívesen fogadnak segítséget.

A nyár folyamán hetente egy alkalommal újra megjelentek a Kontyfa játszótéren a Játszótér-programmal, ahol szeptember első hetéig biztosítottak tartalmas szabadidős elfoglaltságot a gyerekeknek a Család- és Gyermejkölési Központ, azon belül is az újonnan alakult Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa) kollégáinak közreműködésével. 8 alkalommal kislétszámú kirándulást szerveztek a főváros különböző helyszíneire. A kirándulásokon 35 gyermek vett részt. Az óvodai és iskolai szociális segítők közreműködtek a XV. kerület nyári napközis táborának lebonyolításában két helyszínen, heti váltásban.

Szeptember első két hetét a szolgáltatás fejlesztésére fordították, majd egy, az adott intézményre szabott portfólióval tértek vissza az óvodákba és iskolákba. Továbbra is nagy az igény a jelenlétükre, kiemelt tekintettel a konzultációkra és csoportfoglalkozásokra. A megkínált szolgáltatásokat egyre szélesebb körben igénylik az iskolákban, és a középiskolákban is bővült a tevékenységkörük az igényekhez mérten. (A segítők kapacitásánál nagyobb igény született meg, így folyamatos mérlegelés és prioritizálás mellett igyekeznek ezeknek eleget tenni.) Egyre nagyobb igény az egyéni segítségre, az óvodákban nagyobb bizalommal fordulnak a szakemberekhez, illetve óvodákban és iskolákban is szerveződött már program kifejezetten a pedagógusok számára. A korábbi évhez hasonlóan tartották a kapcsolatot az óvodai- és iskolapszichológusokkal. Az őszi-téli fokozott megbetegedések nagy rugalmasságot kívántak a csoport tagjaitól, a munkavégzést az intézményekben előálló karanténhelyzetek és helyettesítések módosították, gyakran az

utolsó pillanatban. Ennek ellenére a szolgáltatás egyre szélesebb palettán, egyre nagyobb kihasználtsággal működik, ahogy azt a számok is mutatják.

2021-ben a munkatársak összesen 2.747 tevékenységgel (egyéni, csoportos és közösségi szociális munka) 13.693 gyereket, szülőt, ill. pedagógust értek el, ami az előző évben elérték számának majdnem a kétszerese.

5.1.4 Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa)

A MenTa a több évtizedes szakmai múlttal rendelkező Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodájának helyén jött létre, és a munkaerőpiaci tanácsadásokat megtartva, speciális szolgáltatásokkal kibővítve, az egyének és családok életében felmerülő, a lelki egyensúly hiánya miatt kialakuló nehézségek és elakadások elhárítását célzó komplex prevenciók tanácsadásokat biztosít a gyermekek, fiatal felnőttek és az aktív korúak számára.

Személyi feltételek alakulása:

Családsegítő, szociális asszisztens, összesen 4 álláshely.

A Tanácsadó szolgáltatásai, szakmai munkája:

- Pszichológiai tanácsadás;
- Mentálhigiénés tanácsadás;
- Család- és párterápiás konzultáció;
- Vesztésfeldolgozás, gyász kísérés, gyász tanácsadás;
- Addiktológiai tanácsadás;
- Munkaerőpiaci és pályorientációs tanácsadás;
- Állásbörzék, képzési börzék;
- Fejlesztő foglalkozás, tanulástámogatás;
- Csoportmunka;
- Ifjúsági információs munka;
- Részvétel a XV. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában;
- Együttműködés a XV. kerületi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal;
- Főiskolások, egyetemisták terepgyakorlatának biztosítása.

A 2021. év adatai alapján a MUFTI/MenTa szolgáltatásait 231 fő vette igénybe, akik a Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítői és esetmenedzserei, valamint az óvodai és iskolai szociális segítői kezdeményezésére keresték fel az intézményt. Az év során több olyan gyermekkel is kapcsolatba kerültek, akik a barátaik, osztálytársaik révén jutottak el a MenTa-ba. A szolgáltatásaik éves forgalma 1 381 alkalom volt.

A 2021. évben a pandémia és a járványügyi előírások betartása határozta meg a Menta működését és hatással volt az ügyfélforgalom alakulására is. Nagyobb létszámú szakmai rendezvényt (pl: képzési börzét, diákmunka börzét) nem lehetett megrendezni, és a klub programokat is csak kisebb résztvevői létszámmal működtették. Az év során a négyfős teamből két munkatárs kicserélődött. A már megszokott szolgáltatások közül az Álláskereső klub szolgáltatásait vették igénybe legtöbbször, összesen 315 alkalommal. Tavasszal megkezdődött az intézmény átalakítása, első sorban is a fiatalok „toborzása”. Gitárszakkört, filmklubot, kézműves foglalkozásokat szerveztek, a társasjáték klubot indították, hogy vonzóvá tegyék a kerületben élő általános iskolai tanulók számára az intézményt. A tanév során sok tanuló részére biztosítottak tanulástámogatást, többeket segítettek az online oktatásban való részvételben, az esetleges augusztusi pótvizsgára való felkészítésben. A klubok idővel heti rendszerességgel, mindig ugyanazon a napon kerültek megrendezésre, havonta egy alkalommal pedig tematikus (Halloween party, karácsonyi készülődés) délutánt szerveztek, ahol zenével, játékokkal, üdítővel néhány szendviccset vártak a hozzájuk

ellátogatókat. A gitárszakkör az egyik legnépszerűbb programmá nőtte ki magát az év során, összesen 75 alkalommal muzsikáltak együtt a gyerekek. Sikerült felkelteni a gyerekek érdeklődését a zene, a közös zenélés iránt, ezáltal csökkenteni bennük a szorongást, fejleszteni a kommunikációs készségeiket. A filmklub, társasjátéklklub és a kézműves foglalkozás a közös tevékenység során szintén fejleszti a szociális kulcskompetenciákat, segíti a szabadidő tartalmas eltöltését. Az újonnan bevezetett speciális szolgáltatások közül legtöbben a segítő mentálhigiénés beszélgetést, az egyéni pszichológiai tanácsadást, pár- és családterápiát, gyászfeldolgozó terápiát és drogprevenciós konzultációt vették igénybe, összesen 473 alkalommal.

A MenTa remekül beilleszkedett a Család- és Gyermekjóléti Központ szociális és gyermekvédelmi tevékenységébe. Prevenciós feladatai mellett, az intézménnyel szembeni félelmetől és előítéletektől mentesen tudja megközelíteni a gyermekeket és családjaikat, ezáltal gazdagítva és kiegészítve a családgondozók egyéni esetkezelését. Ideális esetben sikerül helyreállítani a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, sokszor perifériára szorult vagy akár deviáns gyermekek felnőttekbe vetett bizalmát.

A 2022. év feladatai a gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

A 2021-re vonatkozó tervek teljes egészében megvalósultak. Megtörtént a MUFTI átalakítása, a helyén létrejött Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa) komplex prevenciós szolgáltatásokkal igyekszik enyhíteni a családokban felmerülő problémákat. Már most nagyon sok gyerek és család veszi igénybe a különféle szolgáltatásokat, ezzel is segítve a klasszikus családgondozói munkát. A következő években várhatóan tovább körvonalazódik, mely szolgáltatásokra van a leginkább igény. Továbbra is hangsúlyos maradna a XV. kerületi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal (GYIÖK) való együttműködés, a lakótelepi utcai ifjúságsegítő munka és a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) tevékenységében való aktív közreműködés.

2022-ben továbbra is a helyi problémákra reflektáló, célzottan megszervezett prevenciós munka lenne a család- és gyermekjóléti alapellátás egyik legfontosabb tevékenységi köre. A járványügyi veszélyhelyzet számtalan problémát hozott a felszínre, melynek az enyhítése, megoldása hosszabb időt és összehangolt, tervezett munkát igényel. Szükséges az érintett hatóságok és társintézmények bevonásával közösen, egy saját szakmai protokollt kidolgozni a családon belüli erőszak megelőzésére és kezelésére, mely a helyi sajátosságok figyelembevételével, a nehézségek és erőforrások felmérésével, a közös célok és eszközök megjelölésével elősegítheti az érintett hatóságok, szolgáltatók hatékonyabb, eredményesebb együttműködését.

Ütemterv ÚJPALOTAI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Családgondozás - egyéni esetkezelés	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Életvezetési tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos
Pár- és családkonzultáció	folyamatos
Mediáció	folyamatos
Munkahelyi grafológia	igény szerint
Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning	évente 1 alkalom/2 nap
„Hozzá tartozói” csoport Alzheimer beteg gondozó személyek számára	havonta 1 alkalom
„Süss fel Nap” csoport kisgyermekes családok számára	évente 1 alkalom
Korrepetálás általános és középiskolai tanulóknak	igény szerint
„Kanga Klub”	hetente 1 alkalom
„Napsugár” klub	havonta 1 alkalom

„A Biblia aktualitása a hétköznapokban”	havonta 1 alkalom
Kézműves napok (húsvét, karácsony)	évente 2 alkalom
Számítógépes készségfejlesztés	folyamatos
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel	igény szerint
Egyetemisták, főiskolások terepgyakorlatának vezetése	folyamatos
PR, reklámtevékenység, szóróanyagok készítése	folyamatos
Munkavállalást segítő szolgáltatások	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Egyéni konzultáció	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	igény szerint
Háztartási adósságkezelés	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Tanácsadás-szolgáltatások	folyamatos
- szolgáltatókkal történő kapcsolattartás	folyamatos
- információnyújtás	folyamatos
Egyéni esetkezelés	folyamatos
Kapcsolattartás a szolgáltatókkal	folyamatos

Ütemterv FIÓKA GYERMEK- és IFJÚSÁGJÓLÉTI KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Gyerekes családokkal végzett szociális munka	folyamatos
Óvodai és iskolai szociális segítség	folyamatos
Fejlesztés gyermekeknek	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Speciális szolgáltatások	folyamatos
Szakmaközi megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival	havonta 2 alkalom
Továbbképzések	folyamatosan
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Éves tanácskozás	2022. február 22.
Szociális és gyermekvédelmi témájú szakmai nap	évente 1 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom

Ütemterv MENTÁLHIGIÉNÉS TANÁCSADÓ	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Információs és tanácsadó szolgálat - ügyfélszolgálat	folyamatos
Állasközvetítés	folyamatos
Állskereső tréning	igény szerint
Állskereső klub	hetente 4 alkalom
Állásbörze	évente 1 alkalom
Tartós munkanélküliek számára csoportmunka	igény szerint
Megváltozott munkaképességűek reintegrációjára felkészítő konzultáció	igény szerint
Képzési Börze	évente 1 alkalom
Diákmunka Börze	évente 1 alkalom
Pályaorientációs tanácsadás,	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos

Család- és párkonzultáció	folyamatos
Veszteségfeldolgozás, gyászklisérés, gyásztanácsadás	folyamatos
Addiktológiai tanácsadás	folyamatos
Fejlesztő foglalkozás, tanulástámogatás	folyamatos
Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma, „Együttgondolkodó Nap”	évente 2 alkalom
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe	folyamatos
Közösségi szolgálat	folyamatos
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom, 2 nap
MenTa klub programjai	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Kamaszklub	folyamatos
Zeneklub	folyamatos
Kitelepülés, utcai ifjúsági munka	május-szeptember
Kézműves foglalkozások	hetente
Kirándulás	június-augusztus
Karácsonyi klub	évente 1 alkalom
Ifjúsági fesztiválokra való részvétel	július, augusztus

5.5 Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)

A Fejlesztő Gondozó Központ az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról meghatározottak alapján biztosította fogyatékos személyek nappali ellátását, mint személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátást. Az intézmény elsődleges feladata a fogyatékos személyek hátrányainak csökkentése, esélyegyenlőségük megalapozása és a társadalom szemléletformálása. 2021-ben is a FENO személyes gondoskodás keretein belül, alapellátást nyújtott az igénybe vevők számára. A Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskola telephelyeként pedig a tanköteles korú ellátottak számára, a 2021-es év első felében két fejlesztő nevelés-oktatást végző csoportban, a tanév második felében egy összevont csoportban biztosított szolgáltatást jelenléti oktatással, illetve digitális munkarendben, naponta 8.00-12.00-ig.

2021-ben 36 férőhelyen 35 fő ellátását végezte az intézmény, 254 munkanapból, 241 napon nyújtott szolgáltatást, a kliensforgalom tárgyévben 4156 fő volt összesen.

Az ellátási évben intézményi jogviszony létesült 1 fővel, megszűnt 3 fő intézményi jogviszonya. Az ellátottak átlag életkora 30,4 év volt. Az ellátási igényüket jelzők alapján összeállított várólista 2021. december 31-én 8 fő. Fogyatékosok nappali ellátásában és fejlesztő nevelés-oktatásban résztvevők (6-23 éves korig) 7 fő. Fogyatékosok nappali ellátásában részt vevők (23-kortól) 28 fő.

A fejlesztés, gondozás a szakemberek által szeptemberben összeállított, egyénre szabott, komplex, sérülésspecifikus fejlesztési tervek alapján zajlott, folyamatosan nagy hangsúlyt fektetve a fejlesztő gondozás elemeire, illetve a mentális és fizikai szintentartási szempontokra. Az előző évben szerzett tapasztalatok mentén kialakított eltérő működési rend időszakos alkalmazásával fennakadás nélkül valósultak meg az intézmény szakmai programjai.

A 2021-es évben a COVID-19 járvány okozta veszélyhelyzetre tekintettel 2021. március 8-tól 2021. április 16-ig az intézmény jelenléti szolgáltatást nem nyújtott. Ez idő alatt a kapcsolattartás online formában, illetve otthon közeli szolgáltatások mentén valósult meg.

Szakmai munka főbb sajátosságai a járványhelyzetben:

A családokkal telefonon, illetve on-line alkalmazásokon történt a kapcsolattartás.

A jelenléti ügyelet az intézmény időszakos zárásakor is elérhető volt.

Eszköz kölcsönző üzemelt, részben-otthon ápolást segítő eszközökkel, másrészt a szabadidő hasznos, tartalmas eltöltéséhez, mentális státusz karbantartásához szükséges eszközökkel.

A családok számára a munkatársak biztosították a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést: bevásárlás, gyógyszer kiváltás, csekk befizetés, ügyintézés formájában. Továbbá a személyes találkozás mellőzésével lelki támogatást nyújtottak a megváltozott életkörülmények könnyebbé tétele érdekében.

Az online térben biztosítottak voltak kontakt foglalkozások, információnyújtás, tanácsadás.

A jogszabályok figyelembevételével a fiatalok sétáltatására is lehetőség nyílt, ami nagyon népszerű volt, hiszen a fiatalok találkozhattak gondozóikkal, a családok pedig tudtak ez idő alatt ügyet intézni, fellelegezni.

A belső kommunikációs rendszer továbbfejlesztése annak érdekében, hogy a gyakran változó eljárásrendnek megfeleljen az intézmény, illetve minden résztvevőhöz eljusson a szükséges információ.

Az intézmény újbóli nyitása A, B hetes rendszerben történt és ebben a formában május 21-ig tartott a szolgáltatás. Az év hátralévő részében a szolgáltatás a mindenkori járványügyi helyzet előírásait figyelembe véve, normál nyitvatartási rend mellett, jelenléti szolgáltatással zajlott. A már előző évben kialakított rutin szerint zajlott a munka, ami csökkentette a bizonytalanság érzését úgy az igénybe vevőknél, az igénybe vevők családjainál, mint a kollégáknál. A folyamatos igazgatói, egységvezetői megbeszélések, a kollégák mindennapos tájékoztatása, a gyors döntéshozatal, a problémamegoldási utak hatékony kommunikálása segítséget jelentettek a mindennapok szervezésében, bonyolításában. A fentnevezett időszak már nem jelentett akkora kihívást, mint az előző évben. A jelenléti szolgáltatás hiánya ismét rányomta bélyegét az igénybe vevők általános fizikai és mentális állapotára. A szakmai program lehetővé tette ezen helyzetek kezelését. A team munkában zajló egyéni problémákra való reagálás, a mozgásos szakemberek folyamatos együttműködése lehetővé tette, hogy pozitív irányba változzanak az egyes hanyatlási folyamatok. A fizikai távolság megtartása, a higiéniai szabályok betartása, a védőeszközök használata (maszk, kesztyű), a napi testhő mérése, a járványügyi szabályoknak való megfelelés természetessé vált az intézményben. A napirend a megszokott formában zajlott, az egyes hagyományos, a nap gerincét alkotó tevékenységek időpontja, rutinja nem változott (étkezés, foglalkozás, csendespihenő). A külsős rendezvények megtartása elmaradt. Az épületen belüli programok szervezésénél a korrekt, speciális szükségletekre reagáló, biztonságosan, a veszélyhelyzet előírásait maximálisan betartva, alkalmazkodva a mindenkori helyzethez kerültek megrendezésre azok az események, melyeket kiscsoportos szervezésben meg lehetett valósítani.

A megfelelő mennyiségű és minőségű védőeszközök megléte, a fertőtlenítési és járványügyi helyi protokoll útvonalak is hozzájárultak ahhoz, hogy a COVID-19 vírus fertőzés nem okozott nagyobb fennakadást az intézményben. A megbízási szerződéssel dolgozó mozgásfejlesztő kolléga, illetve a Gondoskodás Gyermeinkért Alapítvány által az intézményben szintén megbízási szerződéssel dolgozó gyógytornász időszakos jelenléte, hozzájárult a szakmai munka sikerességéhez.

Személyi és tárgyi feltételek:

2021. december 31.-én betöltött státuszok száma: 21,5 fő.

A FENO-ban továbbra is két intézményhez tartozó kollégák (köznevelés, szociális) dolgoztak együtt a veszélyhelyzetnek megfelelő szabályok betartásával. Az iskola szeptemberi tanévkezdése zökkenőmentes volt, megfelelő létszámú kollégával. Az iskolával a kapcsolattartás korrekt, pontos, naprakész volt a jelenléti oktatásban. Az iskola az egyéni mozgásfejlesztést óraadó konduktor alkalmazásával biztosította.

A FENO-ban két üres álláshely került betöltésre, ami az év második felében nagy segítséget jelentett. A megbízási szerződéssel dolgozó mozgásfejlesztő kolléga, illetve a Gondoskodás Gyermekinkért Alapítvány által az intézményben szintén megbízási szerződéssel dolgozó gyógytornász időszakos jelenléte, hozzájárult a szakmai munka sikerességéhez.

Egész évben folyamatos, zökkenőmentes volt az intézmény épített és tárgyi környezetének minőségi szinten tartása, az amortizációból fakadó cserék, szerelések bonyolítása. A speciális étel előkészítés tárgyi feltételei folyamatosan rendelkezésre álltak. Befejeződött az intézmény függöny cseréje. Légkondicionáló került a vezetői irodába és sötétítő roletták lettek felszerelve az egyik csoportszobába.

Együttműködés

Az ESZI egységeivel folyamatos volt az együttműködés. A megváltozott szolgáltatásnyújtási időszak során felszínre kerülő problémákra gyorsan, hatékonyan reagáltak a jelzőrendszeri tagok.

A pályázati kiírásoknál hatékonyan együttműködve mind a pályázatírásban, mind a megvalósításban a Gondoskodás Gyermekinkért Alapítvánnyal több pályázat megvalósítása zajlott vagy beindítása kezdődött el. („Életünk értelme” II. online konferencia, havi 32 órában gyógytornász alkalmazása, súlyosan, halmozottan fogyatékosokat gondozó családok és nyugdíjas szervezetek kapcsolata programsorozat, együttműködés az igénybe vevőkkel kapcsolatos komplex szükségletfelmérés lebonyolításában).

A SZIN Nonprofit Kft. TÁRS projektje a „Súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek támogatott életvitelének kialakítása és támogatása” modellprogramja keretében elkészült a FENO szakmai munkáját bemutató ígéretes, jó gyakorlat kiadvány, illetve az ehhez kapcsolódó két szakmai rövidfilm. Két fő folytatta szakirányú felsőfokú tanulmányait gyógypedagógus képzésben.

A továbbképzéseken, konferenciákon, szakmai tanácskozásokon való részvétel az online térben történő szervezéssel, illetve jelenléti oktatással valósult meg.

6. A gyermekek átmeneti gondozása

6.1 „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonát a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében Újpest Önkormányzata hozta létre olyan 3-18 éves korú gyermekek befogadására, akik ellátása átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek.

Az 1997. évi XXXI. törvény - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 50. § (1) bekezdése szerint „A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

(2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

(3) *A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.*

(4) *Az átmeneti lakáson olyan otthonon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családi körülmények között.*

(5) *A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos - a 49. § (4) bekezdésében meghatározott - feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják."*

A gyermekek átmeneti otthona működésének alapelvei

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat - a *helyettes szülői ellátás* biztosítására - a XX. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződést és 2018 júniusában megújította az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában biztosított 8 férőhelyre szóló ellátási szerződését Újpest Önkormányzatával.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona a 2021-es évben is ellátta az ellátási szerződés alapján a XV. kerületi Önkormányzat arra rászoruló gyermekeit. Az iskolák-, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, valamint a XV. kerület Család-és Gyermekjóléti Központjával való kapcsolattartás megfelelő volt. Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek.

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról teljes körű ellátás keretében kell gondoskodni.

Az ellátást a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani.

Az otthon célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület gyermekvédelmi rendszerébe speciális és otthont pótló segítséget nyújtson a gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermek gondozásának időszakos átvállalásával. A gyermekotthon a Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítőivel/esetmenedzsereivel együttműködve segítséget nyújt a felmerülő problémák feltárásában és azok megoldásában.

A Gyermekotthon a Család- és Gyermekjóléti Központokkal együttműködve segítséget nyújt a gyermek családba való visszatéréséhez, ennek megfiúsulása esetén a gyermek számára legmegfelelőbb megoldás megkereséséhez, melynek szakmai támogatását az intézmény egyben a küldetésének is tekinti.

A gyermekotthon szolgáltatásai

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekek átmeneti otthonában a gondozott gyermekek teljes ellátást kapnak. Az ellátás a fizikai szükségleteken túl az oktatás és nevelés, valamint a mentális gondozás is kiemelkedő szerepet kap. Az iskolákkal és óvodákkal folytatott kommunikációnak köszönhetően az ellátott gyermekek naprakész segítséget kapnak a tanulásban. Az otthon nevelői részt vesznek a szülői értekezleteken, iskolai és óvodai nyílt napokon, fórumokon. Gyermekfelügyelőik a szülőkkel konzultálva a gyermek korábbi életviteléhez, szokásaihoz igazítva gondoskodnak a gyermekekről.

A rendkívüli esetfelvételek kivételével, minden esetben a gyermek felvételét megelőzően szakmai konzultációt folytatnak a családgondozó és/vagy esetmenedzser bevonásával. Értékelik és feltárják a bekerülés pontos okait. A nevelési, gondozási tervet személyre szabottan a gyermek képességeihez, szükségleteihez mérten készítik el. Felveszik a kapcsolatot a gyermek életében szerepet játszó intézményekkel, szakemberekkel és a

gondozásba vett gyermek családjával. Az átmeneti gyermekotthon szolgáltatásai önkéntes alapon vehetők igénybe.

A gyermekotthon rendszeres szolgáltatásai:

- Szabadidős programokon való részvétel biztosítása. A gyermekek érdeklődési körének és képességeinek megfelelően alkalmanként különböző programok szervezése.
- Heti egy alkalommal kézműves foglalkozáson való részvétel. Az adott évszakra jellemző kreatív tevékenységek folytatása.
- Klubfoglalkozásokon való részvétel. Szabadidejük hasznos eltöltésére különböző lehetőségek kínálása, valamint hely biztosítása ezekhez.
- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai tanácsadó szolgáltatáshoz való hozzájutás elősegítése.
- Pszichológiai tanácsadás biztosítása, a szakember tanácsadó segítségére igényt tarthat a gyermek vagy szülője is.
- Az otthon családgyógyozója által ügyintézési tanácsadás, mentálhigiénés segítségnyújtás a nehéz helyzetben lévő családoknak.
- Szükség esetén az önálló közlekedésre nem képes gyermekek saját gépkocsival történő szállítása az óvodába, oktatási intézménybe.
- Gyermekorvosi ellátás biztosítása: heti vizit, szükség esetén betegellátás, higiénés ellenőrzés, étlap ellenőrzés.
- Védőnői tanácsadás, konzultáció biztosítása.
- Dietetikus tanácsadás.

A gyermekotthon időszakos szolgáltatásai.

- Kerületi és fővárosi rendezvényeken való részvétel.
- A nyári szünidő alatt a gondozott gyermekek táboroztatása, továbbá kirándulások megszervezése.
- Ünnepek, rendezvények tartása (farsangi ünnepség, pünkösd, húsvét, gyermeknap, mikulás, karácsony).
- Egészségügyi prevenciós előadások, egészségnevelés.
- Bűnmegelőzési felvilágosító előadások.
- Életkezdési felkészítő tanfolyam kamaszoknak (háztartásvezetési, főzési alapismeretek megszerzése, banki ügyintézés megtanítása, okmányok beszerzésének ügyintézése, stb.)
- Egyéni foglalkozások biztosítása sajátos nevelési igényű gyermekeknek a tanulásban, vagy magatartási problémák leküzdésében.

A heterogén kormegoszlás miatt változó mind a mentális problémák jellege, mind a foglalkozások típusa. A leginkább előforduló mentális problémák a fejlődési- és tanulási zavarok, magatartás- és viselkedési zavarok, kötődési zavarok és hangulati zavarok.

A szülőkkel való konzultáció is részét képezi az otthonban folyó pszichológusi munkának. Legfőképpen a gyermek otthonába való visszagondozásának előmozdítása lenne a cél, emellett az aktuális nehézségek, problémák átbeszélése és megoldások keresése. Szükséges a szülők tájékoztatása a gyermek állapotáról, hogy jobban megértsék a gyermek viselkedését, érzéseit, ezáltal javulhat a közöttük lévő kapcsolat minősége, nagyobb empátiával fordulhatnak a gyermekük felé.

Intézményen belül feladata a pszichológiai tanácsadónak az intézmény dolgozóinak mentális állapotát is kísérni, esetleges problémákban segítséget nyújtani, továbbképzéseket keresni, szervezni, melyek a mentális egészségmegőrzésre irányulnak, valamint a gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok, vélemények, tervezetek, szakmai anyagok elkészítésében szakmai támogatást nyújtani.

A gyermekek fluktuációja nehezíti a munkát, a hirtelen változásokhoz gyors alkalmazkodás és rugalmasság szükséges. Ehhez a bizonytalan környezethez elengedhetetlen a pszichológiai tanácsadó tudatos jelenléte, emellett a speciális igényű gyermekekkel való

munkához egy gyógypedagógus vagy gyógypedagógiai asszisztens segítsége lenne szükséges.

Felvételt indukáló gyermekvédelmi problémák a 2021. év során

A gyermekek veszélyeztetettségét nehéz egyetlen tényezőre visszavezetni, az Átmeneti Otthon szolgáltatásait igénybe vevő krízishelyzetben lévő családok esetében gyakran együtt és külön-külön is több problémát hordoznak a szülők és a gyermekek egyaránt.

Az elmúlt év során az elhelyezés indoka főként a családi konfliktusok, elégtelen lakhatási körülmények, illetve szülők életvezetési problémáiból adódtak. Az ellátás igénybe vételét – sok esetben a gyermekjóléti szolgálat tanácsára – általában a szülő kezdeményezi. Az átmeneti gondozás megkezdését követő egy hónapon belül minden gyermek számára el kell készíteni a gondozási- nevelési tervet, amelybe lehetőség szerint be kell vonni a családdal kapcsolatban álló szakembereket is: családsegítőt, esetmenedzsert, gyámhivatalt, pedagógusokat, kezelőorvosokat. Minden esetben részt vesz a tervezés folyamatában a szülő vagy törvényes képviselő, illetve életkorának megfelelő szinten a gyermek is. A segítő beavatkozás megtervezését és végrehajtását különböző külső és belső, objektív és szubjektív tényezők befolyásolják.

Hajléktalanság, elégtelen lakhatási körülmények

A családok jelentős része elégtelen lakhatási körülmények vagy lakhatás elvesztése, nem lakás céljára szolgáló helyen való élés miatt kéri a gyermek átmeneti otthonban való elhelyezését. Egyes családok a problémák okozta túlterheltség, kilátástalanság miatt megkönnyebbülnek, hogy a gyermek ellátásával járó terhektől akár ideiglenesen is, de megszabadulhatnak. Hosszú távú terveik általában nincsenek, gyermekükkel ritkábban tartanak kapcsolatot, ígéreteiket általában nem tartják be, ezzel is tovább növelve a gyermekek bizonytalanságát, belső feszültségét, amelyek akár fizikai vagy pszichés tünetként is megjelenhetnek.

Jövedelem

A gyermekek átmeneti otthonában élők családjára az alacsony jövedelem, szegénység jellemző, az otthon esetenként adományok szervezésével, támogatások felkutatásával és közvetítésével is segíti a családokat. A rendelkezésre álló adatok alapján az ellátott családok egy főre jutó havi rendszeres jövedelme nem érte el a nyugdíjminimum összegét, ezért ők térítésmentesen vehették igénybe az intézmény szolgáltatásait. Sok esetben a családok egyetlen rendszeres bevételi forrása a gyermekek után járó támogatásokra korlátozódott. A gyermekek a szülőktől látott minta alapján nehezen motiválhatóak rendszeres munkavégzésre.

A család működésének zavarai

A szülők gyakran kéri gyermekük felvételét az intézménybe a gyermek kezelhetetlen viselkedése miatt: pl. igazolatlan iskolai mulasztások, családi és iskolai konfliktusok, magatartászavar, beilleszkedési zavar, agresszív és esetleg önsértő viselkedés. A gyermekek viselkedésében jelentkező zavarok tünetként értelmezhetők, így fontos az ellátásokat úgy megszervezni, hogy a család egészére kiterjedjen. Az intézményen kívüli, kiegészítő terápiás ellátás általában a Család- és Gyermekjóléti Központok segítő együttműködésével zajlik. Nem könnyű a családokat megnyerni a közös munkára, terápiában való részvételre, hiszen velük „*nincsen semmi baj*” és a mentális és életvezetési segítségkérés sem szerepel az eszköztárunkban. A gondozási folyamat során kitűnik, hogy a szülők eszköztelenek a gyermeknevelés és nagyon gyakran az életvezetés terén is. Sok esetben az energiáikat teljesen lekötik az anyagi problémák, a munkavállalás nehézségei és a megélhetési problémáikkal való napi szintű megküzdés, ezért nem marad elég idejük és türelmük a gyermeknevelésre. Gyakran szélsőségekre hajló nevelési attitűdök jellemzik őket,

túlzottan megengedőek vagy szigorúak, túlzott büntetést alkalmaznak, vagy gyermekeiket magukra hagyják, nem állítanak fel kereteket és szabályokat. Az emiatt kialakult viselkedési reakciókat, megjelenő agresszivitást nem tudják kezelni, ezért még inkább eltávolodnak gyermeküktől, őket hibáztatják a családi problémák kialakulásáért. A gyermekek átmeneti otthonának fontos feladata, hogy észlelve ezeket a problémákat segítse a szülőket a szülői kompetenciáik fejlesztésében.

Bántalmazás

A gyermekek átmeneti otthonában ellátott gyermekek élettörténetében verbális-, lelki-, fizikai- és szexuális bántalmazás egyaránt előfordul. A verbális és a fizikai bántalmazás viszonylag könnyebben felismerhető, míg a lelki bántalmazás és a szexuális abúzus hosszabb ideig is rejtve maradhat. Az abúzust átélt gyermekek ellátása különösen nagy figyelmet igényel a szakemberek részéről is, hiszen ezekben az esetekben különösen hangsúlyossá válik az átmeneti otthon feladata egyrészt a biztonság nyújtásában, másrészt a további traumatizálódás megelőzésében és az átélt traumák feldolgozásának elősegítésében is. A bántalmazást átélt gyermekek esetében fokozott nehézséget jelent az átmeneti gyermekotthoni ellátásában, ha a bántalmazó maga a szülő/törvényes képviselő.

Vannak esetek, amelyek során a gyermekek átmeneti otthonában tartózkodás idején válik egyértelművé, hogy a gyermek nem gondozható alapellátás keretében, hanem egyéb gyermekvédelmi intézkedés pl. nevelésbe vétel látszik indokoltnak.

Egyéb tényezők

A család működési zavara háttérben állhat a szülő pszichés problémája, személyiségzavara vagy szenvedélybetegsége is. Az ilyen problémákkal küzdő szülőkkel való együttműködés nagyon nehéz, mert sajátos nézőpontból látják a helyzetet, gyakran nincs betegségtudatuk, alacsony együttműködési szint jellemző rájuk. Viselkedésük gyakran támadó, agresszív, ezért a szakemberek által nehezen megközelíthetőek. Az otthonba való felvételt sok esetben a gyermek igazolatlan iskolai mulasztása, beilleszkedési zavara vagy agresszív viselkedése indokolja. Ezekben a családokban gyakran a gyermek vállalja a szülői szerepeket, vagy könnyen irányítja a szülőt a saját igényei kielégítése érdekében. Ilyen esetekben szorosan támogató szolgáltatói háttérre van szükség, ami fel tudja vállalni a szülői szerep esetleges pótlását és megtartja a jól funkcionáló részeket. Ilyen támogatás hiányában az intézmény sem tud hatással lenni a kialakult családi dinamikákra és ezért nem következik be változás a gyermek helyzetében sem.

A szociális és a gyermekvédelmi területen felmerülő szolgáltatási nehézségek

Az átmeneti gondozás számára nagy kihívást jelent a sokproblémás gyermekek ellátása, egy magatartási problémás vagy egy mentálisan sérült gyermek gondozása. Ezekben az esetekben szükség lehet külső szakember támogatására, bevonására és a munkatársak kompetenciáinak fejlesztésére és érzékenyítő képzések megtartására.

A gyermekek családból való kikerülése esetenként olyan traumát is jelenthet a számukra, amely fizikai és mentális zavarokat is generálhat.

Az utóbbi időben egyre gyakrabban felmerülő problémaként jelentkezik a gyermekek látens módon jelenlévő súlyos magatartási és viselkedési zavara, amely egyes esetekben gyermekpszichiátriai ellátást tesz szükségessé.

Nem hagyhatók figyelmen kívül a pandémia kapcsán előtérbe került, online kapcsolattartás vonatkozásában felmerülő nehézségek, valamint a gyermekek oktatásának szempontjából az elmúlt években kiemelt jelentőséget kapott az online oktatás bevezetése is. Az intézmény felszereltsége, illetve felszereltségének hiánya kihívások elé állította az ellátott gyermekeket és a munkatársakat egyaránt. Mindezeket nehezíti továbbá a pandémiás helyzetből adódó stressz kezelése, mely szintén érinti valamennyi generációt. Az intézményen belül megjelenő megbetegedések miatti karantén sok esetben szinte ellehetetlenítette a szülők és a gyermekek közötti személyes kapcsolattartást, ezért a korábbi megszokott gyakorlat

kivitelezhetetlenné vált. Nehezítő körülményként jelentkezett ebben az esetben is a szülői edukáció hiánya és a tárgyi feltételek hiánya is.

Táblázatok, összesített adatok a 2021. évre vonatkozóan

2021. év	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ellátási napok száma	Felvétel napja	Gondozás megszűnése napja
D.R. (2006.04.16.)	31	28	12										71	2020.07.01.	2021.03.07.
S.I. (2007.11.03.)				12	31	30	31	31	30	31	30	31	257	2021.04.19.	
Z.V. (2015.09.25.)				12	31	30	31	31	30	31	30	31	257	2021.04.19.	
C.A.F. (2014.09.14.)										6	30	31	67	2021.10.26.	
C.F.T. (2011.07.28.)										6	30	31	67	2021.10.26.	
GYÁO XV. KER. ÖSSZ.:	31	28	12	24	62	60	62	62	60	74	120	124	719		

Ellátott gyermekek száma 2018-2021 között

Ellátott gyermekek száma (XV. ker.)															
2018				2019				2020				2021			
39				36				19				27			
Fiú		Lány		Fiú		Lány		Fiú		Lány		Fiú		Lány	
18		21		15		21		9		10		10		17	
12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti	12 év alatti	12 év feletti
6	12	6	15	7	8	4	17	6	3	4	6	5	5	6	11

Férőhely kihasználtság 2016 és 2021. között

Év	XV. kerületi ellátottak száma (fő/nap)					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Naptári nap	365	365	365	365	365	365
Gondozási nap	538	462	595	804	425	714
Férőhely	8	8	8	8	8	8
Férőhelyek kihasználtsága a gondozási napok %-ban	18,37	15,82	20,38	27,53	14,52	24,62
Fő	22	9	10	6	3	5

Gyermekvédelmi statisztikai összefoglaló

"Aranyhíd" Gyermek Átmeneti Otthona 2021. évi összefoglaló statisztika (XV. ker.)																						
	Életkora bekerüléskor	Mióta van CsGyK gondozásában	Bekerülés okai														Hatósági eljárás alá vont gyermek	Szem. gond. időtartama tárgyévben (nap)	Szem. gond. megszűnésének oka	Hova került a gyermek		
			Veszélyeztetett	Hátrányos helyzetű	Halmazottan hátrányos helyzetű	Védelembe vett	Intézeti elhelyezett	Nagycsaládok száma	Érkezési kedvezményben részesülő	Anyagi nehézségek	Lakhatási nehézségek	Gyermeknevelési problémák	Gyermekek különféle megatartási...	Családi konfliktusok	Szülők, család életviteléből	Szülői elhanyagolás					Tankötelezettség mulasztás	Családon belüli bántalmazás
D.R.	14	20 17	X	X		X	X			X	X							X		71	nev. -be vétel	szak ell.
S.I.	13	20 16	X	X						X		X	X			X	X			257		
Z.V.	5	20 16	X	X					x		X	X	X			X	X	X		257		
C.A. F.	7	20 21	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		67		
C.F. T.	10	20 21	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		67		

Feladatok, tervek:

A XV. kerülettel továbbra is ellátási szerződése van az „Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthona fenntartójának, ennek értelmében természetesen maradéktalanul biztosítani kívánják a XV. kerületből érkezők teljes körű ellátását. A szakmai programban megjelenített gyermekközpontú, differenciált bánásmód, gondozási-nevelési elvek az elkövetkező évben is prioritást élveznek. Törekednek arra, hogy az intézmény felszereltségében, funkcionálisan is barátságos, esztétikus legyen, hangulatában és légkörében is megtartsa, kiteljesítse az otthon-élményt nyújtó életminőséget. A családokkal foglalkozó szakemberek az együttműködésen túl, hozzásegítik mind a szülőket, mind a gyermekeket a bekerülést előidéző okok felszámolásához, és a gyermekek vérszerinti családjába való visszahelyezéshez.

Az intézmény szerződéses jogviszonyban áll dr. Bátorfi István gyermekorvossal és Varga Ildikó dietetikussal. Fontos lenne a már meglévő szakmai kapcsolatok ápolása mellett a társintézményekkel való kapcsolatok erősítése, a közös képzések és szakmai konzultációk megszervezése. Továbbá kiemelt figyelmet kell fordítani az intézményi transzparenciára, valamint a gyermekotthon által nyújtott szolgáltatások lakosság általi megismertetésére.

6.2 Családok Átmeneti Otthonai

Az intézményi ellátás szakmai keretei

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a 2021. évben Szociális a Családok Átmeneti Otthonai nevű integrált intézmény látta el a XV. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződés szerint. A Családok Átmeneti Otthonaiban összesen 34 család számára nyújtottak ellátást 120 férőhelyen.

Az Aporháza utcai integrált intézményben 2 szakmai egységet működtetnek, amelyekben 21 családos férőhelyen nyújtanak ellátást (a „Szivárvány” Családok Átmeneti Otthonában 11 család, a „Fészek” Családok Átmeneti Otthonában pedig 10 család). Az intézmény székhelyéhez és telephelyéhez tartozó szolgáltatási helyeken működtetett lakásokban további 13 család átmeneti gondozására volt lehetőség.

A szolgáltatási helyek olyan átlagos lakókörnyezetben található intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a megfelelő gondozási együttműködés, illetve ezen férőhelyeken is elérhető a családok számára minden szolgáltatásunk. Az átmeneti otthonok maximum 12 hónapig tudják befogadni a családokat, amely időtartam indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható.

A szolgáltatásainkat igénybe vevők számának alakulása

A Családok Átmeneti Otthonainak 34 családos férőhelyére 2021-ben 40 család költözött be és 40 család költözött ki. Az alábbi táblázatban látható, hogy az ellátásukat kérelmező családok száma jelentősen nem csökkent a 2020. évihez képest, ugyanakkor az átlagos ügyfélforgalmi adataink csökkenő tendenciát mutatnak az azt megelőző évekhez képest. Ezen tendenciák mögött elsősorban az elmúlt két évben lezajlott és jelenleg is fennálló pandémia áll.

A Családok Átmeneti Otthonaiban ellátottak számának alakulása az elmúlt évek során							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ellátott családok száma	86 család	52 család	71 család	89 család	62 család	72 család	69 család
ellátottak létszáma	342 fő	199 fő	270 fő	341 fő	229 fő	266 fő	253 fő
ebből felnőtt	144 fő	86 fő	118 fő	157 fő	104 fő	127 fő	134 fő
gyermek	198 fő	113 fő	152 fő	184 fő	125 fő	139 fő	119 fő
ellátást igénylő családok száma összesen	245 család	234 család	221 család	235 család	226 család	155 család	158 család
ellátást igénylők létszáma	906 fő	842 fő	826 fő	846 fő	813 fő	319 fő	505 fő
ebből felnőtt	412 fő	390 fő	364 fő	282 fő	362 fő	140 fő	139 fő
gyermek	494 fő	452 fő	462 fő	564 fő	451 fő	179 fő	366 fő
védelembe vett gyermekek*	14 fő	0 fő	1 fő	3 fő	6 fő	2 fő	1 fő
szakellátásba került gyermekek	1 fő	5 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	2 fő

A 2021-ben a COVID helyzet kezelhetőbbé vált, mint 2020-ban, hiszen a korábbiakban számos olyan járványügyi protokoll került kidolgozásra, amelyek lehetővé tették a fertőzésveszély csökkentését. Az elmúlt évben a hatóságilag előírt járványügyi intézkedések enyhébbek voltak mint az azt megelőző évben - tavaly pl. már nem került sor kijárási korlátozásra, de látogatási tilalom többször is volt érvényben - ugyanakkor az intézménybe kitelepült oltópontok révén az ellátottaknak több alkalommal volt lehetőségük helyben felvenni a COVID elleni védőoltást.

A járványügyi helyzet néhány havi szünettel megszakított, de mégis egész évi fennállása továbbra is egyfajta visszatartó erővel bírt az ellátásukat kérelmezők számára a korábbi évek gyakorlatához képest. A bentlakásos intézményekről a járványügyi kockázat szempontjából a közvéleményben meglehetősen negatív kép alakult ki. Ez azt

eredményezte, hogy az év első felében a 2020. évhez hasonlóan alacsonyabb volt az intézményi ellátást kérelmező, de arra egyébként rászoruló családok száma. Az új beköltözőkkel folytatott felvételi interjúk tanulsága az volt, hogy sokan inkább átvészelték valahogy elégtelen, rossz lakhatási körülmények között is ezt az időszakot, mintsem egy olyan intézménybe költözzenek, ahol sok család lakik és vannak együttesen használt, közös életterek is (pl. konyha, mosókonyha, fürdő stb.).

Az átmeneti gondozás igénybevételének módja, okai, a megtett gyermekvédelmi intézkedések

A családok többféle módon vehetik fel az intézménnyel a kapcsolatot: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel a Családok Átmeneti Otthonait.

A Családok Átmeneti Otthonaiban az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekjóléti intézményeivel együttműködve végezték a rászoruló családok segítségét. Rendszeres volt az együttműködés a főváros XV. kerületének Önkormányzatával és Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalának Gyámügyi Osztályával. Aktív és rendszeres kapcsolatot tartottak fent az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) tagintézményeivel, különösképpen a FIÓKA Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint, a Védőnői Szolgálattal, illetve a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

Az elmúlt év során ellátásunkba került 69 család esetében az alábbi gyermekeket veszélyeztető körülményeket tapasztaltuk

2020.év	2021.év
- lakhatás elvesztése, elégtelen lakhatási körülmények:	51 család esetében (38)
- szülők életvezetési problémái:	42 család esetében (23)
- az ellátórendszer hiányosságai, kapacitáshiány:	21 család esetében (20)
- családi-, párkapcsolati konfliktus:	10 család esetében (14)
- szülői feladatok hiányos ellátása:	9 család esetében (9)
- pszichés, érzelmi bántalmazás:	5 család esetében (9)
- a szülők kezeletlen pszichés betegsége, szenvedélybetegség:	7 család esetében (3)
- fizikális bántalmazás:	5 család esetében (7)
- elhanyagolás:	4 család esetében (1)

A statisztikai adatokból látható, hogy a több éve fennálló járványhelyzet nagy mértékben rontott az intézményi ellátásra szorulókat egyébként is hátrányos szociális helyzetén. A két év statisztikáit összevetve az látható, hogy továbbra is a lakhatás elvesztése vagy a rossz minőségű, elégtelen lakhatási körülmények jelentették a leggyakrabban diagnosztizált - a gyermek egészséges testi, lelki illetve érzelmi fejlődését is veszélyeztető - problémát az ellátásunkba került családok körében, ráadásul a probléma előfordulásának gyakorisága jelentősen megnőtt a korábbi évhez képest. 2021-ben az ellátásunkba került családok 73%-ánál diagnosztizáltuk ezt a problémát az intézménybe kerülés okaként, ami a 2020. évi adatokhoz képest 26%-os növekedést jelent.

A második leggyakrabban diagnosztizált probléma (42 családnál) a szülők valamilyen súlyos életvezetési problémával küzdöttek, ami 46%-os növekedést jelent az azt megelőző évhez képest.

Ezek az adatok is alátámasztják családok a pandémia során következő hullámai alatt a korábbi években tapasztaltakhoz képest is rosszabb anyagi helyzetbe kerültek, szociális problémáik elmélyültek és tartósság váltak. Ez többek között annak köszönhető, hogy a szülők gyakrabban veszítik el a család megélhetését biztosító munkalehetőséget és így a lakhatást is.

A fenti esetek kapcsán az alábbi gyermekvédelmi intézkedésre került sor:

- a szülőkkel történő együttműködés problémáinak írásos jelzése a „Fióka” Család- és Gyermekjóléti Központ számára: 33 gyermek esetében,
- esetkonferencia: 1 esetben,
- védelembé vétel: 1 család esetében tettünk erre javaslatot, melynek következtében az általuk nevel 1 gyermeket érintően történt védelembé vétel,
- gyermeket veszélyeztető családtag ellátotti jogviszonyának megszüntetésére 1 család esetében került sor, ennek során 1 szülő jogviszonyát szüntettük meg valamely családtag bántalmazása miatt. Ez a 2020. évi 6 esethez képest javulást jelent.

Szintén a pandémiával és a járványügyi intézkedések keretében bevezetett látogatási tilalommal összefüggő változás az, hogy az elmúlt két év során alapvetően átalakult az ellátás kérelmezésének elbírálási folyamata is, amely egyéb kezelendő folyamatokat indukált. A korábbi gyakorlat szerint az ellátását kérelmező családot élethelyzetét két segítő szakemberünk hallgatta meg egy személyes jelenléttel a pandémia alatt csak telefonon keresztül, illetve írott formában tudtak információkhoz jutni. Ebből adódóan sokszor csak a felvételét kérő család intézménybe költözését követően szembesültek olyan problémákkal, amelyekre a korábbi eljárásrend során hamarabb tudtak reflektálni és megoldást keresni. Ez azt is jelenti egyben, hogy a felvételi eljárás kényszerű átalakítása miatt az intézményben utólag jóval több gyermekjóléti problémával szembesültek, ami jelentősen megnövelte a családgondozási feladatok körét és mennyiségét.

Az esetek jelentős részében azonban a diagnosztizált problémákat az intézmény szakemberei (családgondozó, szakgondozó, pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus) saját szakmai kompetenciáik, eszköztáruk, valamint szakmai programjaink szolgáltatásai révén kezelni tudták.

A hatékony jelzőrendszeri együttműködéseknek köszönhetően az elmúlt évben a 69 ellátott család esetében csaknem kivétel az gyermekjóléti alapellátás keretein belül kezelhetőek voltak azok a problémák, amelyek miatt a családok intézményi ellátásra szorultak, így csak egyetlen család esetében került sor a gyermekvédelmi szakellátás eszközeinek alkalmazására, amely 2 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését eredményezte.

A 2021-ben beköltözött családok lakhatási helyzetének alakulása

Az intézményi ellátást megelőző lakhatási forma szerint az alábbi megoszlás jellemezte a 2021-ben beköltözött családokat

a 2021. évben beköltözöttek megoszlása az ellátás előtti lakhatási forma szerint						
			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	LAKÁSOK	összesen
a	saját tulajdonú lakásból érkezett	család	0	0	0	0
b	önkormányzati lakásból	család	0	1	0	1

	érkezett					
c	albérletből érkezett	<i>család</i>	5	3	1	9
d	rokonoktól, ismerősöktől érkezett	<i>család</i>	5	2	1	8
e	másik intézményből érkezett	<i>család</i>	4	4	4	12
f	az intézmény másik részlegéről érkezett	<i>család</i>	1	0	5	6
g	ismételten felvételt nyert	<i>család</i>	1	0	1	2
h	utcáról, közterületről érkezett	<i>család</i>	1	0	0	1
i	egyéb (külföld, BV intézet stb)	<i>család</i>	1	0	0	1
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i)	<i>család</i>	18	10	12	40

A 2021-ben beköltözött lakhatási körülményeiből látható, hogy a legtöbben másik intézményből érkeztek (12 család, azaz a beköltöző családok 30%-a) vagy rossz lakáskörülmények közül, rokonoktól, ismerősöktől kérelmezte az intézményi ellátást (8 család, azaz a beköltözők 20%-a), esetleg korábban valamelyik másik intézményi részlegen laktak és az ellátórendszeren belül költöztek (6 család, azaz 15%). Ha minden olyan lakhatási formát figyelembe veszünk, ahol az integrált intézmény egyes részlegeire beköltözők előtte is olyan lakhatási formában laktak, amelynek fenntartási költségeit már egyébként sem a nyílt lakáspiac szerinti díjszabásban fizette (d+e+f+h+i sorok) akkor azt látjuk, hogy 28 család, azaz a beköltözők 70%-a volt ilyen helyzetben.

A kiköltözés utáni lakhatási körülmények alakulása

2021. év - az ellátottak megoszlása az ellátás utáni lakhatási forma szerint						
			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	LAKÁSOK	összesen
a	saját tulajdonú lakás	<i>család</i>	0	0	0	1
b	önkormányzati lakás	<i>család</i>	1	0	4	5
c	albérlet	<i>család</i>	3	4	6	13
d	rokonok, ismerősök	<i>család</i>	2	0	1	3
e	másik intézménybe költözött	<i>család</i>	3	3	4	10
f	az intézmény másik részlegére költözött	<i>család</i>	2	4	0	6
g	ismételten felvételt nyert	<i>család</i>	1	0	1	2
h	utca, közterület	<i>család</i>	0	0	0	0
i	egyéb (külföld, BV intézet stb)	<i>család</i>	1	0	0	1
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i)	<i>család</i>	13	11	15	40

A tavalyi évre tervezett "támogatotti listás" lakáskiutalások révén 5 család jutott az intézményből szociális bérlakáshoz a XV. kerületben, ami az átmeneti otthonból kiköltözők 12,5%-át jelenti. Ez a már előző évben megkezdett lakáskiutalási folyamatok révén vált lehetővé.

Az elmúlt év során kiköltözött 40 családból 13 család (32,5%) költözött albérletbe. Ez azt mutatja, hogy az önálló életevezetésre való felkészülést támogató, az intézmény által biztosított szakmai programok - szociális munka, mentálhigiénés támogatás, életvezetési tanácsadás, munkaerő-piaci szolgáltatások- a jelenlegi, magas albérletárak mellett is tudtak olyan adekvát segítséget nyújtani ellátottaknak, hogy meg tudják fizetni egy piaci albérlet díját. Ez a lakhatási megoldás azonban hosszú távon sok esetben meglehetősen instabil megoldás, mert egy váratlan, előre nem tervezhető életvezetési nehézség is könnyen a lakhatás megszűnését eredményezheti.

A kiköltözők 7,5%-a (3 család) tudta rendezni lakhatását oly módon, hogy valamely családtaghoz, vagy hozzátartozóhoz költözött. Ezekben az esetekben a család egyéb tagjaival fennálló konfliktusok, vagy jogi természetű vitás kérdések rendezése jelentett megoldást. Ehhez az Alapítvány aktív szociális, mentálhigiénés és jogi segítséget is nyújtott számukra. Az ilyen megoldások száma az ezt megelőző évhez képest jelentősen csökkent.

Az intézményből kiköltözők negyede, azaz 25%-a esetében (10 család) fordult az elő, hogy az ellátás időtartamának lejártáig nem született megoldás arra az életvezetési problémára, amely miatt további intézményi segítségre szorultak. Ezek a családok így másik átmeneti otthonba költöztek tovább. Esetükben a szociális és életvezetési problémák komplexitása miatt még a kölcsönös együttműködési szándék ellenére sem sikerült megtalálni az intézményi ellátásból kivezető megoldást. Sajnos ezen családok aránya 16%-ról 25%-ra nőtt az előző évhez képest.

Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézménye

Az intézményi ellátás szakmai keretei

A feladat-ellátási szerződés keretében a XV. kerületi Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményében (cím: 1152 Budapest Aporháza u. 63.) 10 fő aktív korú, hajléktalan férfi rehabilitációját végzik.

Szakmai programuk szerint preventív munkát is végeznek, így olyan emberek támogatása is zajlik, akik a hajléktalanság által veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek, vagyis lakhatásukat elvesztették, arról önállóan nem tudnak gondoskodni, de azt megelőzően nem laktak még hajléktalanellátó intézményben, illetve közterületen. Mindkét célcsoport esetében az az elsődleges cél, hogy lehetőség szerint az ellátórendszer tartós elhagyásában tudják segíteni őket. Ezen cél megvalósulásának érdekében a hatályos jogszabályok akár hosszabb intézményi ellátást is lehetővé tesznek, a rehabilitációs intézményekben az ellátás időtartamának maximuma akár 3 év is lehet.

A szakmai program szerint a szociális rehabilitációs szolgáltatások az alábbi területekre terjednek ki:

- jövedelmi viszonyok rendezése,
- lakhatási probléma kezelése,
- mentális problémák (pszichés betegségek, szenvedélybetegség) rehabilitációja,
- szociális és társas kapcsolatok rehabilitációja.

Az intézményben szociális munkás, orvos, pszichológus és jogász is segíti az ellátottakat az egyéni rehabilitációs tervekben megfogalmazott célok elérésében, illetve életkörülményeik rendezésében.

A segítő munkát ezen ellátási forma esetében is a kerületi intézményi ellátórendszerrel együttműködve végzik (Újpalotai Család- és Gyermekejóléti Központtal, Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat, Szociális konyhák, Addiktológia stb.)

Az intézményben ellátottak főbb demográfiai adatai, a bekerülés okai és az igénybe vett szolgáltatások köre

Az ellátotti létszám adatok alakulása a 2021. évben

2021. év - ellátotti létszám adatok			
a	2021-ben ellátottak létszáma összesen	fő	21
b	összes 2021. évi beköltözés (2021.01.01 és 12.31 között)	fő	11
c	2021-ben ellátott, de 2021. január 1. előtt beköltözött ellátottak	fő	10
d	2021-ben ellátást igénylők, akik nem nyertek felvételt	fő	25

A Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményének 10 ellátotti férőhelyén 2021-ben összesen 21 fő került ellátásra. Rajtuk kívül további 25 fő kérelmezte az intézményi ellátását, akik nem nyertek felvételt. Tapasztalataik szerint több ellátott esetében is szükség volt a hosszabb távú együttműködésre és segítségre, de a jogszabály által lehetővé tett akár több éves ellátási időtartam ellenére meglehetősen nagy volt a fluktuáció az ellátottak körében.

Az ellátottak életkor szerinti megoszlása

2021. év - az ellátottak életkor szerinti megoszlása			
a	18-30 év	fő	2
b	30-40 év	fő	2
c	40-50 év	fő	5
d	50-60 év	fő	5
e	60 év fölött	fő	6
	összesen (a+b+c+d+e)	fő	20

Az intézmény a jogszabályi előírások és az intézmény szakmai programja szerint aktív korú személyeket láthat el, így 18-65 év kor közötti életkorú hajléktalan férfiak vehetnek részt a rehabilitációs programban. Az ellátott 80%-a 2021-ben 40 év fölötti életkorban volt.

Az ellátottak iskolai végzettsége

2021. év - az ellátottak megoszlása iskolai végzettség szerint			
a	kevesebb mint 8 általános	fő	0
b	8 általános	fő	7
c	szakiskola	fő	0
d	szakmunkásképző	fő	8
e	érettségi	fő	3
f	technikusi végzettség	fő	0
g	felsőfokú végzettség	fő	3
	összesen (a+b+c+d+e+f+g)	fő	21

Az ellátottak közül legtöbben 8 általános iskolai végzettséggel, illetve szakmunkás végzettséggel rendelkeznek. Többségük jellemzően építőipari szakmukát vagy segédmunkát végez, illetve személy és vagyonörként dolgozik. Az elmúlt évek során gyakori volt, hogy a sikeres rehabilitáció feltétele egy elavult szakma helyetti új, versenyképesebb

szaktudás megszerzése volt. Amennyiben az egyéni rehabilitációs tervben ilyen cél is megfogalmazásra kerül, úgy annak eléréséhez az ellátottak munkaerő-piaci program szolgáltatásait is igénybe vehetik, de több példa van arra is, hogy más szervezetekkel együttműködve tudtak valakit ebben támogatni (pl. több ilyen célú pályázati projektet valósítottunk meg az elmúlt évek során a Van Esély Alapítvány támogatásával).

Az ellátottak egészségi állapota

2021. év - az ellátottak egészségi állapota			
a	nem volt diagnosztizált betegsége	fő	5
b	ambuláns egészségügyi ellátásra szorult (átmeneti gyógyszeres kezelés, gyógytorna stb.)	fő	8
c	krónikus betegség miatt rendszeres orvosi kezelésre, illetve kontrollra volt szükség	fő	8
d	krónikus betegség miatt kórházi ellátásban részesült	fő	1
e	rossz egészségi állapot miatt tartósan csökkent munkaképességű személy	fő	1
f	betegségben elhunyt	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f)	fő	23

Az ellátottak egészségi állapota nagyjából megfelel a magyar társadalom alacsonyabb jövedelmű csoportjaiban mérhető egészségi állapotnak. 2021-ban az egészségi problémáik 40%-át tették ki a krónikus betegségek.

Az ellátásban részesülők megoszlása a bekerülési problémátípus szerint

2021. év - az ellátásban részesültek megoszlása a bekerülési problémátípus szerint			
a	bántalmazás, családon belüli erőszak	fő	0
b	egyéb családi konfliktus	fő	2
c	életvezetési problémák	fő	19
d	pszichés betegség	fő	6
e	szendélybetegség	fő	5
f	egészségi állapot (rokkantság, rossz eü állapot)	fő	6
g	megélhetési problémák (jövedelem hiánya, alacsony jövedelem)	fő	9
h	korábbi lakhatás elvesztése közüzemi tartozás, eladósodás miatt	fő	7
i	elégtelen lakhatási körülmények	fő	11
j	hajléktalanná válás (lakhatás váratlan megszűnése)	fő	19
k	ellátási ideje lejár egy másik intézményben	fő	5
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i+j+k)	fő	89

Az intézmény segítő szakembereinek diagnózisa szerint az elmúlt évben ellátottak mindegyikénél megállapítható volt valamilyen komolyabb életvezetési probléma, azaz nem volt olyan eset, hogy valaki kifejezetten csak valamilyen váratlan környezeti hatás miatt vált volna hajléktalanná. A bekerülési problémák 7%-ában valamilyen pszichés probléma is diagnosztizálásra került (6 esetben) további 6%-ban (5 eset) pedig valamilyen szendélybetegség játszott szerepet közvetve vagy közvetlenül a hajléktalanná válásban. Ez mindenképpen alátámasztja a mentálhigiénés szolgáltatások fontosságát. Az intézményi ellátás igénybevételének legjellemzőbb okai között szerepelnek még: a családi konfliktus

vagy válás következtében elvesztett lakhatás, a hátrányos munkaerő-piaci helyzet miatti súlyos megélhetési problémák és a bántalmazottság is.

Az intézményi ellátás során a szociális munka mellett nyújtott egyéb szolgáltatások

2021. év - a szociális munka mellett nyújtott egyéb szolgáltatások			
a	SZÉRA - pszichológiai tanácsadás	fő	21
b	SZÉRA - jogi tanácsadás	fő	2
c	SZÉRA - munkaerőpiaci tanácsadás	fő	11
d	SZÉRA - egészségügyi szolgáltatás (orvosi vizsgálat, tanácsadás)	fő	0
e	SZÉRA - ételmeiszer támogatás	fő	21
f	SZÉRA - egészségügyi támogatás (gyógyszer, gyógyászati segédeszköz)	fő	3
g	addiktológus	fő	0
h	pszichiáter	fő	0
i	képzés, nyelvoktatás	fő	2
j	személyre szabott képzési támogatás (pl. Van Esély Alapítvány)	fő	0
k	lakhatási támogatás (pl. Menhely Alapítvány, Vöröskereszt)	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i+j+k)	fő	60

Az intézményi ellátás igénybevételének, illetve a rehabilitációs programban való részvételnek alapvető feltétele az intézmény szociális és mentálhigiénés munkatársával való rendszeres együttműködés. A fenti táblázatban az látható, hogy a szociális munka eszköztárán túl milyen egyéb szolgáltatásokkal segítették ellátottjaikat életkörülményeik rendezésében.

Az ételmeiszer támogatás mellett az intézmény pszichológusával történő konzultáció és a munkaerő-piaci tanácsadás volt a leggyakrabban igénybevett szolgáltatás (21 illetve 11 ellátott esetében). A más segítő szervezetekkel fennálló együttműködésnek köszönhetően rendszeresen nyújtottak ellátottjaik számára ételmeiszer támogatást is.

A 2021-ben ellátott hajléktalan személyek lakhatási helyzetének alakulása

A beköltözést megelőző lakhatási forma szerint az alábbi megoszlás jellemezte a 2021-ben ellátott hajléktalan személyeket:

2021. év - az ellátottak megoszlása az ellátás előtti lakhatási forma szerint			
a	saját tulajdonú lakásból érkezett	fő	1
b	önkormányzati lakásból érkezett	fő	0
c	albérletből érkezett	fő	3
d	rokonoktól, ismerősöktől érkezett	fő	1
e	munkásszállóról érkezett	fő	0
f	másik szociális intézményből érkezett	fő	4
g	utcáról, közterületről érkezett	fő	0
h	egyéb (külföldi munkavállalás, BV intézet, EÜ intézmény stb.)	fő	2
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h)	fő	11

Az ellátásukat kérelmezők közül legtöbben másik szociális intézményből érkeztek (4 fő), valamint albérletből (3 fő). A 2021-ben ellátott 11 főből mindössze 3 fő (27%) volt képes a beköltözés előtt átmenetileg önerőből finanszírozni valamilyen "saját jogú" lakhatás költségét, de életvezetési problémáik következtében e téren ők is olyan problémákba ütköztek, amely a lakhatásuk elvesztését eredményezte. Ez a 2020. év számadataihoz képest romló tendenciát jelent, mert ott az ellátottak több mint fele érkezett ilyen lakhatási formából. Az intézményi ellátását kérelmezők közül 1 fő érkezett saját tulajdonú lakásból, önkormányzati lakásból, illetve utcáról, közterületről senki sem.

A kiköltözés utáni lakhatási körülmények alakulása

2021. év - az ellátottak megoszlása az ellátás utáni lakhatási forma szerint			
a	saját tulajdonú lakásba költözött	fő	0
b	önkormányzati lakásba költözött	fő	0
c	albérletbe költözött	fő	7
d	rokonokhoz, ismerőshöz költözött	fő	2
e	munkásszállóra költözött		0
f	másik intézménybe költözött	fő	2
g	utcára, közterületre költözött	fő	0
h	egyéb (külföldi munkavállalás, BV intézet, EÜ, intézmény stb.)	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h)	fő	11

Az ellátottak közül mindenki rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, többen havi rendszerességű, lakáscélú megtakarítást is folytatnak, de a fentiekből látható, hogy külső segítség nélkül sajnos nem elérhető perspektíva számukra lakhatási problémájuk rendezésére a szociális bérlakás. Fontos szakmai előrelépés lenne, ha a jövőben erre is nyílna lehetősége az intézményben lakóknak, mert ez komoly motivációt jelenthetne számukra a rehabilitációs programba történő tartós elköteleződésre is.

Lakhatási program

A XV. kerület Önkormányzatával és az egyéb társintézményekkel közösen megvalósított együttműködés eredményeképpen az elmúlt két évtizedben a családok egy részének lehetősége nyílt az intézményi ellátórendszer elhagyására olyan körülmények között is, amikor a szociális bérlakáspolitikai hiánya az ország egészében súlyos problémákat okoz és a lakásszegénység családok tömegeit sújtja.

Az kidolgozott együttműködési gyakorlat szerint az évről-évre elkészülő lakás-támogatotti listán olyan családok számára javasoljuk a szociális bérlakás kiutalását:

- akikkel jó együttműködést tudunk kiépíteni,
- rendezett életvitelt folytatnak,
- akik tapasztalataink szerint motiváltak az önálló életvezetésre,
- gyermekeiket megfelelően nevelik,
- betartják a közösségi együttélés szabályait,
- rendszeres munkajövedelemmel és lakáscélú megtakarítással rendelkeznek,
- képesek vállalni egy szociális bérlakás fenntartását és felújítását
- és jövedelmi viszonyaik megfelelnek a szociális alapú lakáspályázat kiírási feltételeinek.

A támogatotti listán szereplő családokat az intézmény munkatársai, illetve a szakmai program szolgáltatásai segítik felkészülni a későbbi önálló életvezetésre. Ezen családok számára a szociális bérlakás megoldást jelenthet az ellátórendszer végleges elhagyására, mert a részükre kiutalt lakásokat hosszú távon is fenn tudják tartani.

Az elmúlt évek járványügyi vonatkozásai, valamint az azt megelőző év kerületi költségvetést érintő anomáliái miatt azonban sem 2020-ban sem 2019-ben nem tudták működtetni ezt a gyakorlatot. Éppen ezért nagymértékű pozitív előrelépés volt az, hogy az általuk lakáskiutalásra javasolt ellátottak közül 2021-ben 5 család, azaz a Családok Átmeneti Otthonaiból kiköltözők 12,5%-a lakáshelyzete rendeződhetett olyan módon, hogy javaslatukra önkormányzati szociális bérlakáshoz jutottak. Ez az eredmény nagyfokú motivációt nyújt azok számára is saját lakhatási problémájuk rendezésében, akik továbbra is intézményi ellátásra szorulnak.

Az albérletezés az albérleti piac árainak nagyfokú ingadozása miatt, a rokonokhoz való visszaköltözés a korábbi konfliktusok valószínűsíthető kiújulása miatt az esetek jelentős részében inkább csak átmeneti megoldást jelent - vannak persze kivételek - és gyakran megesik, hogy néhány hónap leteltét követően a család ismét átmeneti gondozásra szorul, így vagy az intézményhez, vagy egy másik átmeneti otthonhoz fordul segítségért attól függően, hogy melyik illetékes területileg az új tartózkodási helyén, illetve hol van üres férőhely.

A 40 kiköltöző család közül 2021-ben 10 esetben (25%) fordult elő az, hogy a családnak nem sikerült olyan mértékben megerősödni anyagilag vagy más egyéb módon, hogy önerőből tudjon gondoskodni a további lakhatásáról, így egyéb megoldás híján egy másik átmeneti otthonba költöztek tovább. Ennek a forgatókönyvnek a pozitív eredménye lehet az, hogy a család így további időt nyer annak érdekében, hogy hosszabb távon fel tudjon készülni az önálló lakhatásra, amely például nagyon fontos lehet egy kisgyermekét vagy gyermekeit egyedül nevelő szülő esetében, aki a gyermek életkora miatt még nem tud munkát vállalni, így esetükben az is segítség, ha az anyuka vagy apuka addig védett intézményi környezetben maradhat míg gyermekét bölcsődébe vagy óvodába tudja íratni. Ugyanakkor ez a "megoldási stratégia" hosszabb távon semmiképp nem tesz jót sem a családnak, se a gyermeknek- pl. a hospitalizáció veszélye miatt-, de megterheli az átmeneti gondozás ellátórendszerét is, hiszen minél többen ragadnak bent az ellátórendszerben, annál kevésbé valósulhat meg az intézményi segítség átmeneti jellege és annál kevesebb az esélye annak, hogy az újonnan ellátásra szoruló családok rövid időn belül hozzájussanak a szükséges szolgáltatásokhoz.

Ha az intézmény elhagyását követő lakhatás kevésbé pozitív kimenetelét vizsgáljuk meg, mint lehetséges forgatókönyvet, akkor az albérletbe költöző, rokonokhoz, ismerősökhöz visszaköltöző, a másik átmeneti otthonba költöző, vagy az intézménybe ismét felvételt nyert családok összessége -azaz a 2021. évben kiköltözött 40 családból 28 család (70%)-potenciálisan olyan helyzetbe lépett tovább, ahonnan jó eséllyel egy átmeneti idő után ismét az intézmény segítségére szorulhat majd.

A családok az életvezetési problémáinak jó része megfelelő segítséggel kezelhető és akár a gyermekjóléti alapellátás eszközeivel átmeneti idő alatt jelentős javulás is érhető el ezeken területeken - pl. családi működési zavarok, hiányos szülői kompetenciák fejlesztése, pénzkezelés, pénzbeosztás, időmenedzsment, jövőtervezés nehézségei stb.-, de a lakhatási probléma tartós rendezése oly mértékű kihívást jelent az intézményben ellátott családok nagy részének, hogy azt tartósan és önerőből akkor sem tudják megoldani, ha a szülők a beköltözést követően viszonylag rövid idő alatt munkába állnak és az ellátás időtartama alatt végig lakhatási célú megtakarítást folytatnak.

A rehabilitációs programban résztvevő hajléktalan férfiak esetében 2021-ben nem született egyetlen olyan megoldás, amely egy albérletnél stabilabb, hosszabb távon is fenntartható lakhatási alternatívát kínálna. Ez azt jelenti, hogy az anyagilag leginkább megerősödő ellátottak, akik képesek kifizetni egy albérlet díját -és az esetleges több havi kauciót- még abban az esetben is csak egy meglehetősen törékeny egzisztenciával és egy bizonytalan

forgatókönyvre alapozva tudják elkezdni önálló életvezetésüket, ha esetleg több évet is töltöttek ezt megelőzően az erre való felkészüléssel intézményünkben.

Az elmúlt évek során többször is volt rá példa, hogy az egyedülálló hajléktalan férfiak részére is lehetőség nyílt a bérlakáshoz jutásra: mindnyájan meg is tudták tartani a lakást.

EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program

2021-ben az intézmény által nyújtott munkaerő-piaci segítségnyújtás (álláskeresésben, továbbképzésben nyújtott komplex segítség) eredményesebben tudott működni, mint 2020-ban. Ezt nagyban segítette az ellátottak átoltottsága és az a körülmény, hogy az enyhülő járványügyi intézkedések révén ismét könnyebb lett a munkavállalás. Az elmúlt évben azok a szolgáltatási szektorok is működni kezdtek ismét, amelyek a jellemzően hátrányos munkaerő-piaci helyzetű ügyfélkörünk számára elérhetőek (pl. vendéglátás, építőipar). Az intézmény munkaerő-piaci referense minden álláskeresőt segített szükség szerint az önéletrajz írásban, az álláskeresésben, az állásinterjúra történő felkészülésben és minden ezzel kapcsolatban szükséges területen.

Gyermekek fejlesztése

Az elmúlt év eredménye a VONESZO Alapítvánnyal közösen megvalósított Kamasz Kaland című önismeret és szociális kompetencia fejlesztő program volt. A programba 14 és 18 év közötti kamaszokat vontak be, akik az irodalomterápia, a pszichodráma és az ún. playback színház nevű improvizációs technika eszközeivel szerezhettek saját élményeket és fejleszthették érzelmi intelligenciájukat. Az improvizációs színházi technika gyakorlása javítja a résztvevők kommunikációs illetve önkifejező készségeit, növeli szociális kompetenciáikat, fejleszti önreflektív képességüket és sok önismereti tapasztalattal gazdagítja őket. Ez a későbbiekben pozitív hatással lehet többek között az iskolai tanulmányi eredményeikre, társas kapcsolataikra és önérdékérvényesítő képességeikre is.

Közösségi programok

A sok hagyománnyal bíró és évről évre megújuló közösségi programok a járványügyi helyzet miatt nagyrészt szüneteltek. Kivételt képezett ez alól az idén speciális, izolált körülmények között és a szükséges távolságtartással megtartott mikulás és karácsonyi ünnepség.

Adományszervezés

A korábbi években sokat dolgoztak azon, hogy a meglévő szűkös anyagi forrásaik mellett egyéb erőforrásokat is tudjanak rendelni céljaik megvalósításához. Ennek során építgették fundrasing projektüket, amely a járványügyi időszak alatt nagyon fontos szerephez jutott.

Több közösségi adománygyűjtő kampányt is indítottak és ezek eredményei révén tudtak beszerezni a gyerekek tanulásához szükséges informatikai eszközöket, az intézményeikben történő rendszeres fertőtlenítés hatékonyságának növelése érdekében ózonnal fertőtlenítő berendezésekre gyűjtöttek, valamint így sikerült megoldani az év végi ünnepek alkalmával az intézményeikben lakó családok, illetve gyerekek megajándékozását is.

A mikulás ünnepséget az Aurora Borealis Alapítvány segítette a már hagyományosnak mondható sok évi együttműködés keretében adománygyűjtéssel, a karácsonyi ajándékozás pedig a Sanofi Gyógyszergyár "angyalka programja" révén vált lehetővé.

Figyelemfelhívó kampányaiknak köszönhetően számos egyéni adományozótól is kaptak célzott adományokat.

Munkatársaink mentálhigiénés támogatása

A 2021. év fokozott lelki megterheléssel járt a munkatársaik számára. A folyamatos stressz és a kiszámíthatatlan tervezhetetlen munkafolyamatok, a sok plusz feladat óriási terhet jelentett. Az ezekből eredő lelki megterhelés csökkentése és a nehézségek feldolgozásának támogatása érdekében egyéni és team szupervíziós lehetőséget biztosítottak mindenkinek, aki ennek szükségét érezte. Ennek érdekében együttműködést építettek ki a Magyar Szupervízorok és Szupervízor-Coachok Társaságával valamint az UNICEF-fel is. Emellett az év során munkatársaik team szupervíziós támogatásban is részesültek. Szeptemberben a You-Too Kollektíva mentálhigiénés szakembereivel és trénerével együttműködésben munkatársaik egy két napos szervezetfejlesztő és csapatépítő programban is részt vehettek Agárdon.

2022. évi tervek

Az Alapítvány az alábbi szakmai célok megvalósítását tűzi ki a 2022-es évre:

- a járványügyi helyzet során bevezetett új munkamódszerek (pl. online felületek nagyobb szerepe) és munkaeszközök hatékonyságának elemzése, a kialakult jó gyakorlatok megtartása,
- a gyermekek fejlesztését segítő programok továbbvitele, bővítése
- amint a járványügyi helyzet lehetővé teszi, a közösségi programok újraindítása,
- további résztvevők bevonásával az önkéntes program fejlesztése,
- a fundraising tevékenység fejlesztése,
- web oldaluk szolgáltatásainak további fejlesztése,
- a lakhatási programuk fejlesztésébe további partnereket és támogatókat bevonása.

7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sportprogramok

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2021. évi költségvetésről szóló 3/2021. (II.26.) önkormányzati rendeletében úgy döntött, hogy a rendelet 5. mellékletében foglalt "Civil szervezetek pályázati keret" terhére vissza nem térítendő támogatásokat nyújt a kerületi civil szervezeteknek.

A támogatás mértéke összesen 8.774.900,-Ft azaz nyolcmillió-hétszázhetvennégyezer-kilencszáz forint, amely az alábbiak szerint került felosztásra.

Szervezet neve	Program	2021. évi támogatás
"Állat és Ember" Állat - és Természetvédelmi, Kulturális és Szabadidő Egyesület	Ivartalanítási akció a Belvet Állatorvosi rendelővel.	400 000 Ft
Civitalis Egyesület	Kerületi "Civil X program".	205 000 Ft
CORTEX Alapítvány az Agysérültek Rehabilitációjáért	Agysérültek részére rehabilitációs, családterápiás céllal egynapos kirándulások szervezése.	400 000 Ft

Drogprevenációs Alapítvány	Egészségnevelési és drogprevenációs fórumok tartása a kerületben, szakemberek, valamint a kerületi társintézmények bevonásával.	250 000 Ft
ERESZ Látássérültek Egyesülete	Csapatépítő kirándulás Bükkfürdőre.	400 000 Ft
Északi Fény Természetjáró Egyesület	Forrás Emléktalálkozó	300 000 Ft
Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	Súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekeket nevelő családok közös családi nyaralása mentálhigiénés tréninggel együtt Kiskunmajsán.	400 000 Ft
Hornyák Alapítvány	Korábbi évek hagyományainak megfelelően táborozás fogyatékkal élő fiatalokkal Balatonlellén	400 000 Ft
Ifjúsági Caritas Egyesület	Kerületi vallási hovatartozás kutatásának lebonyolítása, tanulmány készítése	380 000 Ft
Kontyfa Sportiskola Egyesület	Gyerektáboroztatás Bernecebarátiban.	200 000 Ft
Korona Diák Sportegyesület	Sportági bemutató tartása, Mikulásnap sportnap és kirándulások szervezése.	388 900 Ft
Kreatív Kulturális Közösség Egyesület	Pilinszky János születésének 100. évfordulójára emlékkoncert az Újpalotai Boldog Salkaházi Sára templomban.	300 000 Ft
Lokálpatrióták a XV. Kerületért	2022. évi falinaptár készítése.	400 000 Ft
Magyar Kékkereszt Egyesület	Alkoholizmus preventálása alkalmából szermentes nap szervezése, és csoporttalkalmak tartása.	400 000 Ft
Nagycsaládosok Újpalotai Egyesülete	Nyíregyházi Állatkert látogatása.	400 000 Ft
NIHON Újpalotai Egyesülete	Edzőtábor Balatonlellén.	200 000 Ft
Otthon Segítünk Alapítvány	Családsegítő önkéntesek elméleti és gyakorlati felkészítése 50 órában. Felkészítés a kisgyermekes családok otthonában végzett, a szülőt erősítő ingyenes, heti rendszerességgel, általában 3-6 hónapig tartó önkéntes családsegítő tevékenységre. Önkéntes csapatépítő kirándulás.	270 000 Ft
ÖTHÉT Egyesület	Többrészes környezetvédelmi oktatófilm felvétele.	400 000 Ft
Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület	Hajókirándulás a Dunán.	300 000 Ft
POFA Egyesület	Nehéz körülmények között élő gyermekek részére képzőművészeti tábor Balatonkeresztúron.	400 000 Ft
Rákospalotai Örökségünk Egyesület	Kerületi szüreti felvonulás.	400 000 Ft
Segítsd az Iskoládat! Egyesület	Vetélkedő sorozat rendezése általános iskolásokkal.	300 000 Ft

Szolidáris Kisnyugdíjasok Egyesülete	Buszos kirándulások szervezése, múzeumlátogatás.	300 000 Ft
Újpalotai Sportegyesület	Iskola előkészítő napközis tábor.	300 000 Ft
Unilever Tömegsportegyesület	"Négy évszak 2021" ismeretterjesztő- és készségfejlesztő, természetjáró oktató program.	381 000 Ft
Victoria Sport Club	A kerületi óvodákban ügyesség- fejlesztés bemutatók tartása, ezen belül életmód tanácsadás.	300 000 Ft
Összesen:		8 774 900 Ft

A Magyar Vöröskereszt 2021-ban az Önkormányzat éves költségvetésében szereplő összeg alapján kapott támogatást. A támogatás összegét a 2021. évi költségvetésről szóló 3/2021. (II.26.) Önkormányzati rendelet 3.1. melléklete biztosította.

Szervezet neve	2021. évi támogatás	A helyi szervezet működési támogatása
Magyar Vöröskereszt	1.000.000 Ft	

Szabadidős és sportprogramok

A XV. kerület sportéletét három területre oszthatjuk: diáksport, szabadidősport, versenysport. A koronavírus járvány miatt bevezetett korlátozó intézkedések 2020. márciusától komolyan hatással voltak a kerületi sportéletre is. Az általános és középiskolák a 2019/2020-as nevelési év második félévében teljesen átálltak az online oktatásra, ami miatt a testnevelés órák megtartása is akadályokba ütközött. A diákok mindennapos testedzési lehetőségét a járványügyi szabályozások miatt a köznevelési intézmények nem tudták biztosítani. Az iskolák és a sportlétesítmények bezárása miatt a délutáni sportfoglalkozások szinte egész évben szüneteltek.

A 2020/2021 nevelési év első félévében az általános iskolák kinyithattak, valamint az igazolt sportolók számára, szigorú egészségügyi előírások betartása mellett ismét megnyitották kapuikat a kerületi sportlétesítmények.

A Diákolimpia versenyrendszerének 2016-ban történt változásai miatt a kerületi versenyek kikerültek a Diákolimpia feljutási rendszeréből, így a kerületi diáksport versenyek XV. kerületi Iskolai Sportverseny néven kerültek megrendezésre. A koronavírus járvány utáni időszakban nagyon jó lehetőséget biztosítottak ezek a versenyek arra, hogy az iskolák diákjai összemérhessék tudásukat és találkozhassanak az iskolák falain kívül is szervezett formában. A 2021-ben kettő iskolák közötti sportversenyt szervezett meg az Önkormányzat a Mezei futóbajnokságot és a Kispályás labdarúgó tornát, amely az Pusztai András Emlékturna nevet viseli. A két versenyen összesen 700 körüli gyereklétszám volt. Ez a vírus utáni helyzet fényében nagyon szép létszám.

A szabadidős sport terén meg kell említenünk, hogy 2021-ben megrendezésre került az október 23-ai 1956-os Emlékfutás. Ezen az eseményen közel 1000 résztvevő sportolt egyszerre, a kerületi iskolákból érkeztek és a lakosság köréből is érkeztek előnevezések.

XV. Kerületi Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat – GYIÖK

A GYIÖK által a gyermekek, a fiatalok közéletben való aktív részvétele helyi szinten válik valósággá, ahol az érintettek személyesen láthatják munkájuk, elkötelezettségük eredményeit. A fiatalok iskoláink diákönkormányzataiban, városrészeink, helyi

szervezeteinek mindennapjaiban való aktív részvétele gyakorlati tapasztalatot ad számukra ahhoz, hogy később akár komolyabb közéleti szerepet vállaljanak.

A GYIÖK mindenkori képviselői próbálták megőrizni az előző ciklusokban tevékenykedő testületek által képviselt értékeket. 2021. évben a vírushelyzet miatt sajnos sok program elmaradt, illetve lehetőség szerint online formában került megvalósításra.

Továbbra is tartották a kapcsolatot a diákönkormányzatokkal és megszervezték a soron következő online KÖR-DÖK fórumot, melyen az iskolai DÖK-ök képviselői és segítő pedagógusai vettek részt. A programon lehetőség nyílik tapasztalatcserére, szakmai konzultációkra, közös programokra, bemutatkozásokra.

2021-ben 28 fős volt a GYIÖK tagsága. Ebben az időszakban minimum kéthetente tartottak gyűlést kis létszámban az ifjúsági házban (Eötvös utca 1.), illetve online formában. Nyáron már rendszeresen tudtak ott találkozni a fiatalok. A közös szabadidő eltöltésén túl itt teret kaptak az önálló kezdeményezések is. Szerveztek egy egyhetes tematikus napközis képzést, ahol minden nap más-más témát dolgoztak fel: prevenció, sport, közösségépítés, játékok.

2021 nyarán szerveztek egy öt napos vezetőképzést Agárdon, ahol a szabadidős programok mellett teret kapott a közösségépítés, ifi vezetői gyakorlatok és a prevenció is. Ősszel megvalósult a hagyományos 3 napos tréning, diákvezetők választásával egybekövetve, ahol a fő témák a közösségfejlesztés, önismeret, demokrácia, vezetéselmélet, érzelmi intelligencia, kommunikáció volt.

Amikor lehetőségük volt érdekérvényesítést képviselve részt vettek:

- Drogprevenció Alapítvány együttgondolkodó napján,
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban aktív szereplők,
- Képviselő-testületi üléseken,
- iskolai érdekképviselet a diákönkormányzatokon keresztül.

A vírushelyzet miatt sajnos sokkal kevesebb programot tudtak szervezni, de ahol lehetett aktívan részt vettek a kerületi rendezvényeken, melyet az elfogadott munkatervben is rögzítettek.

Aktív, együtt gondolkodó, egymást segítő és építő közösség alakult ki, akik a kerületi rendezvényeken önkéntes segítőként vesznek részt, kiemelt szereplőivé váltak a kerület ifjúságának és egy újabb felületen – online formában – is helyt álltak.

8. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége

2021. december 31-én a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályának nyilvántartásában 66 védelembe vett gyermek szerepelt. A tárgyévben a nyilvántartásban szereplő védelembe vett kiskorúak száma 28 volt.

A leggyakoribb védelembe vételi ok az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás 15 volt.

Szülőnek felróható magatartási ok miatt 7, gyermeknek felróható ok miatt 1, gyermekkorú, fiatalok által elkövetett bűncselekmény miatt 1, környezeti ok miatt 3 gyermek lett védelembe véve. A gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 12 gyermek került védelembe.

A védelembe vétel keretében tárgyévben elrendelt intézkedések

- a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására (18),
- a konfliktuskezelési szolgáltatáson való megjelenésre kötelezés (1),
- a gyermek számára magatartási szabályok megállapítása (18),

- a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet (14),
- az iskolapszichológusi vizsgálaton való megjelenésre kötelezés (2) voltak,
- a szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását nem került sor.

2021-ben 47 védelembe vételt szüntettek meg eredményesség, illetékességváltozás, nagykorúság illetve egyéb okok miatt.

A jelzőrendszer különböző tagjaival való kapcsolatunk – az elmúlt évekhez hasonlóan – változatlanul hatékonyan működött. Jelzések érkeztek a család- és gyermekjóléti központtól illetve az iskolák, óvodák, védőnők, háziorvosok, és a rendőrség részéről egyaránt.

A kerületben működő családok átmeneti otthonával is megfelelő a munkakapcsolatuk, általuk tett jelzésre tekintettel is volt eljárás folyamatban az ott tartózkodó kisgyermekes családok ügyében.

Rendszeresen érkeznek a lakossági bejelentések is, melyek kivizsgálása során is fokozottan ügyeltek a bejelentő személyi adatainak zártan kezelésére.

2021-ben a gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés 8, a más szerv – rendőrség, idegenrendészeti hatóság, menekültügyi hatóság, ügyészség, bíróság, bv-intézet parancsnoksága – által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés 1 kiskorút érintett.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúak közül a legtöbbben gyermekotthonban (7) kerültek elhelyezésre. Ezen kívül 1 kiskorú nevelőszülőnél, 1 kiskorú harmadik személynél lett elhelyezve. A tárgyév december 31-én nyilvántartott nevelésbe vett gyermekek száma 54 volt.

2021-ban 6 gyermeket vettek nevelésbe. A nevelésbe vételekre a szülői elhanyagolás (4), a magatartási vagy beilleszkedési zavar (1), a fiatalkorú bűnelkövetése (1) adott okot.

2021-ban 6 esetben rendeltek el utógondozást. A megszűnt utógondozások száma 3 volt. Az év folyamán elrendelt utógondozói ellátásban részesült fiatal felnőttek száma 3 volt. Mindannyian gyermekotthonban részesültek az ellátásban. A megszűnt utógondozói ellátások száma 3 volt.

2021. december 31-én 68 olyan gyermeket tartottak nyilván, akik családba fogadással kerültek gyámság alá. A tárgyév folyamán gyámság alá kerülő kiskorúak száma családba fogadó személynél 9, harmadik személynél 7 volt.

Nevelési felügyelet elrendelésére a 2020. év folyamán nem került sor.

A tárgyév folyamán a gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárások száma 2 volt, amelyekből 1 esetben, 2 gyermeket érintően ítélte meg a hivatal a megelőlegezést. A tárgyév folyamán gyermektartásdíj megelőlegezésben részesülők száma 13 fő volt.

2021-ban otthonteremtési támogatási jogosultság 3 esetben került megállapításra lakás bérleti díjának kifizetésére. Két esetben lakás bérleti díjának kifizetésére, egy esetben államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre. A tárgyév folyamán otthonteremtési támogatásban részesülők száma 5 fő volt.

A jelzőrendszer tagjaival, kiemelten a család- és gyermekjóléti központtal rendszeres, és eredményes az együttműködésük. Kiskorúakkal kapcsolatos döntéseikhez, a feltáró munkában fontos szerepük van, mint ahogy később a reszocializációs folyamatokban is. A kerületi, ügyei vitelében akadályozott felnőtt lakosok helyzetének feltérképezésében és a gondnoksági eljárásban is igénybe tudták venni a segítségüket. Hasznosnak tartják a többszöri konzultációs lehetőségeket, megbeszéléseket, telefonos kapcsolattartásokat. A jó együttműködés egyébként a jelzőrendszer más tagjaira is vonatkozik. A felügyeleti

szervekkel is változatlanul korrekt a munkakapcsolatuk. Szakmai értekezletek, megbeszélések tartása esetén, azokon rendszeresen részt vesznek.

9. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka

A XV. kerületi állandó lakóhellyel illetve tartózkodási hellyel rendelkező pártfogoltak esetében a pártfogó felügyeletet a 2021. évben is Medveczky Rita pártfogó felügyelő látta el a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya munkatársaként.

A 2021-es évet is jellemző pandémia a BFKH GYIFO Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztályán folyó munkát is nagyban befolyásolta. A 104/2021 (III.5.) Korm. rendelet a „Védelmi intézkedések ideiglenes szigorításáról”- értelmében 2021.03.08-05.02-ig döntően otthoni munkavégzés valamint az ügyfelekkel való online kapcsolattartás (telefon, email, skype) volt a meghatározó. Mindez a kapcsolatfelvételt és kapcsolattartást nagyban nehezítette.

A 2020. szeptember óta működő országos szakrendszer (iktatási, postázási és nyilvántartási feladatok) fejlesztése folyamatos.

2021 folyamán 28, XV. kerületi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatal ügyében 29 esetben érkezett ügyészi határozat ill. büntetővégzés hivatalukhoz, 24 fiú és 4 lány elkövetőről. Mindez ügycsoportok tekintetében 23 feltételes ügyészi felfüggesztést (1 kivétellel kábítószer birtoklás miatt indult az eljárás), 5 próbára bocsátást és 1 felfüggesztett szabadságvesztést jelentett. A pártfogó felügyelet kezdetén mindössze 3 fő volt 18 év alatti.

A tavalyi év folyamán 36 fő, XV. kerületi illetőségű fiatal (32 fiú és 4 lány) pártfogó felügyelete került ellátásra. Közülük 7 fő volt fiatalkorú a pártfogó felügyelet idején

Ügycsoportok szerint 28 feltételes ügyészi felfüggesztés 2 kivétellel csekély mennyiségű kábítószer birtoklás vétsége miatt, 5 esetben próbára bocsátás, 3 esetben felfüggesztett szabadságvesztés, 2 fő állt megelőző pártfogás alatt.

Az elkövetett bűncselekmények tekintetében továbbra is tendencia a csekély mennyiségű kábítószerrel való visszaélők – döntően felnőtt korúak – magas száma.

Az elterelés teljesítésében a kerületben működő Drogoplex Ambulancia, valamint a káposztásmegyeri Drog-Stop Budapest Egyesület nyújt segítséget.

Az ügyek, kevés kivételtől eltekintve sikeresen zárultak. Sikertelennek az elterelés el nem végzése minősül ebben a körben. Magatartási szabályszegés nem történt jelzés az elrendelő hatóság felé, ill. veszélyeztetettség sem volt tapasztalható a fiatalkorú pártfogoltak körében. A tavalyi év során rendőrkapitányságtól valamint bíróságtól 26 fő XV. kerületi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalról kaptak környezettanulmány megkeresést. 24 fiú és 2 lány szerepelt. Az elkövetők közül öt fiatal esetében két eljárás is indult.

A 31 bűncselekmény közül 12 esetben garázdaság 10 esetben kábítószer birtoklás vétség miatt indult az eljárás, a többi elkövetés személyes adattal visszaélés (1), lopás (2), súlyos testi sértés (1), rongálás (1), csalás (1), becsületsértés (1), kábítószer-kereskedelem (1) és gyermekpornográfia (1) bűncselekmények voltak.

A BFKH XV. Kerületi Gyámügyi Osztály 21 fiatalkorú, (18 fiú és 3 lány) esetében küldött környezettanulmány megkeresését és kért kockázatértékelést 2021-ben.

A bűncselekmények között a garázdaság (12 esetben) és a kábítószer-birtoklás (4 esetben) fordult elő. A többi bűncselekmény; lopás 2 esetben, testi sértés 1 esetben, járművezetés eltiltás hatálya alatt 1 esetben valamint gyermekpornográfia bűncselekmény 1 esetben fordult elő.

A megkeresésben szereplők mindegyike az elkövetéskor fiatalkorú volt. 5 esetben javasolták a megelőző pártfogás elrendelését a bűnhalmazatra, ill. a családban vagy a fiatal életvitelében jelen levő veszélyeztetettségi tényezőkre tekintettel.

A megelőző pártfogás végrehajtásában külön magatartási szabályként hivatalunk személyiségfejlesztő, szociális készségfejlesztő, értékrend-korrekciós tréninget, valamint egyéni pszichológiai konzultációt tud felkínálni. Egyéb szükségletek (pl. tanulássegítés, szabadidős programok) esetén a gyermekjóléti szolgálat programjait ajánljuk.

Mind a pártfogó felügyelet, mint a környezettanulmány és megelőző pártfogás során a gyermekjóléti intézmény családgondozóinak/esetmenedzsereinek segítségére számíthatnak, egymással konzultálva, egymást tájékoztatva járunk el.

A 2021-es évben a **BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság** területén a gyermekkorú személyek sérelmére 5 esetben, fiatalkorú személyek sérelmére 14 esetben követtek el bűncselekményt. Ezek a bűncselekmények a következők:

- gyermekpornográfia (1 alkalom)
- foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés (1 alkalom)
- szexuális visszaélés (1 alkalom)
- testi sértés (1 alkalom)
- kiskorú veszélyeztetése (1 alkalom)
- zaklatás (3 alkalom)
- gépkocsi feltörés (1 alkalom)
- csalás (1 alkalom)
- sikkasztás (1 alkalom)
- jogtalan elsajátítás (1 alkalom)
- garázdaság (4 alkalom)
- lopás (3 alkalom)

Továbbá a fenti tárgyévben gyermekkorú elkövető nem volt, viszont fiatalkorú személyek 5 alkalommal követtek el más személyek sérelmére bűncselekményt.

- gyermekpornográfia (1 alkalom)
- közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (2 alkalom)
- kábítószer birtoklása (1 alkalom)
- rongálás (1 alkalom)

A XV. kerületi Rendőrkapitányság a 2021-es évben is komoly hangsúlyt fektetett a gyermek- és ifjúságvédelemre valamint a bűnmegelőzésre és a közbiztonságra, de a pandémia miatt az iskolákban csekély számban voltak jelen. A DADA oktatás illetve az osztályfőnöki órák többnyire elmaradtak.

Kiskorú veszélyeztetése, illetve testi sértés miatt jellemzően a kerületi gyámhatóság tesz feljelentést. Több esetben előfordul, hogy a gyermekvédelmi eljárás párhuzamosan folyik a büntetőeljárással, célszerűbb lenne, ha a gyermekvédelmi eljárás során feltárt pontos tényállás alapján a meghallgatások, beszerzett szakvélemények után történe a feljelentés.

2021-es évben a 2020-as évhez hasonlóan 2 esetben indult eljárás kiskorú veszélyeztetése miatt. Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként jelzéssel éltek a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család-és Gyermekjóléti Központnál (Fióka), hatósági eljárást kezdeményezünk a gyermek bántalmazása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása végett.

10. Az ellenőrzések tapasztalatai

A XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály feladatköréhez tartozó gyermekvédelmi intézmények ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység 2021-ben is megtörtént.

Az éves tevékenységről szóló beszámolót, a szakmai tervet, a munkatervet az Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály által készített szakmai ellenőrzésről, törvényes működésről készült összegzéssel együtt - mindkét érintett önkormányzati intézmény (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék) vonatkozásában az önkormányzat Népjóléti Bizottsága tárgyalta meg és hagyta jóvá a képviselő-testület által átruházott hatáskörében.

A Népjóléti Bizottság az Egyesített Szociális Intézmény és az Egyesített Bölcsődék 2021. évi szakmai programjainak végrehajtását, szakmai munkájának eredményességét kiválónak értékelte, működésüket törvényesnek találta.

11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók

A XV. kerületben a gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködés a pandémiás helyzet hatására még intenzívebbé vált a közoktatási intézmények, a gyermekvédelmi-gyermekjóléti intézmények és az egészségügyi és szociális intézmények között. A XV. kerületi Önkormányzat a nehezített körülmények ellenére a 2021. évben is biztosította a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi erőforrásokat. E támogatások egy része a Szt-ben és a Gyvt-ben meghatározott, másik részük pedig úgynevezett *önként vállalt támogatási forma*, amely nagymértékben segítette a kerületi gyerekek, fiatalok életét, szociális helyzetét (például: helyi támogatások, születési-oltási támogatások, iskolakezdési támogatás, ösztöndíj stb.).

A kerületi gyermekekkel, gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó szakemberek 2021-ben az aktuális helyzetnek megfelelően hol személyesen, hol online formában beszélték meg a különböző problémáikat. A minőségi munka, a gyermekek fokozottabb védelme érdekében, a preventív munkában tennivalók sokasodtak, kiemelt figyelmet fordítanak minden felmerülő problémára.

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló előző évi értékelésekben taglalt feladatok végrehajtását, megvalósulását figyelemmel kísérve továbbra is kiemelt feladatként tartjuk számon:

- Az *önkormányzat* biztosítja a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi forrásokat 2022-ben is. A járványügyi helyzetből adódóan az aktualitásoknak megfelelően a lehetőségekhez mérten biztosítja a szükséges forrásokat a kerületi gyermekek részére szervezett *közösségi, szabadidős programok szervezéséhez* - a gyermekintézmények bevonásával - az év azon időszakában, amikor a veszélyhelyzet elhárult.
- A *jelzőrendszer tagjai* között, ha szükséges, *online térben távkonzultáció biztosításával*, az együttműködési készségek erősítésével, intenzív munkakapcsolat megerősítésének ösztönzésével, *szakmaközi egyeztető tárgyalásokkal* törekszünk az eddigi minőség megőrzésére. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (védőnő, családgondozó) *állandósága és elérhetősége* az adott eset

megoldásánál, a kétirányú információáramlás (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.

- Az *Egyesített Bölcsődék* az eddigiek során is különös figyelmet szenteltek a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, illetve az őket nevelő családoknak. Együttműködnek a Pedagógiai Szakszolgálattal a gyermekek további életútjának segítése érdekében. Közösen kívánják megoldani minden sajátos nevelési igényű gyermek ellátását, kerületen belül óvodás korban is. Arra törekednek, hogy a bölcsődék a jövőben is családbarátok, a lakosság igényeit, a szakma és a fenntartó elvárásait teljesíteni képes intézmények maradjanak.
- Az Egyesített Szociális Intézmény *Fióka Család- és Gyermejköléti Központja* törekszik arra, hogy 2022-ben is a helyi problémákra reflektáló, célzottan megszervezett prevenciós munka legyen a család- és gyermekjóléti alapellátás egyik legfontosabb tevékenységi köre. A járványügyi veszélyhelyzet által felszínre került problémák enyhítése és megoldása hosszabb időt, összehangolt, tervezett munkát igényel, ennek érdekében elengedhetetlennek tartják, hogy az érintett hatóságok és társintézmények bevonásával egy saját szakmai protokoll kerüljön kidolgozásra a családon belüli erőszak megelőzésére és kezelésére. Ez segítheti, hogy a helyi sajátosságok figyelembevételével, a nehézségek és erőforrások felmérésével, a közös célok és eszközök megjelölésével az érintett hatóságok, szolgáltatók hatékonyabban és eredményesebben tudjanak együttműködni.
- A *Szociális és Rehabilitációs Alapítvány* munkatársai fontosnak tartják a járványügyi helyzet során bevezetett új munkamódszerek és munkaeszközök hatékonyságának elemzését, a kialakult jó gyakorlatok megtartását, a gyermekek fejlesztését elősegítő programok bővítését, lehetőség szerint a közösségi élet újraindítását, az önkéntes-, és a lakhatási programjuk fejlesztésébe további partnerek és támogatók bevonását.
- Kiemelten fontos feladattá vált az önkormányzat intézményeiben a *képzett szociális szakemberek elvándorlásának megelőzése, a szakmai elhivatottság, a szociális szakma értékeinek megőrzése.*

Budapest, 2022. május „26.”

Cserdiné Németh Angéla
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

1. A település főbb demográfiai mutatói.....	2
2. Pénzbeli ellátások	3
3. Természetbeni és egyéb támogatások.....	5
4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai	12
5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	33
6. A gyermekek átmeneti gondozása	46
7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sportprogramok	64
8. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége	67
9. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka	69
10. Az ellenőrzések tapasztalatai	71
11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók	71